Schyssta Killar - Linea Matei
Texthandledare: Michell Ellipsis
Konstfack
Textil Kandidat
VT 2017

Schyssta Killar

Förord

Tack till min familj som stöttat mig på vägen och som praktiskt har hjälpt mig genom detta projekt.

Stort tack till Charlotte Svinevit som bistod med sömnad av figurens skjorta och byxor och Svante Frid som skapade metall basen till mitt verk.

Utan handledning genom detta projekt hade jag inte kunnat formulera eller vända och vrida på tankar och lösningar som jag kunnat nu. Tack till er för handledning Michell Ellipsis, Patrik Söderstam, Mariana Alves Silva, Elsa Chartin, Helena Henning och Hans Isaksson.

Dessutom är jag glad över att ha gjort denna resa tillsammans med min klass som inte bara delat med sig av sina projekt utan även hjälpt och stöttat på vägen.

Sammanfattning

Genom det här projektet problematiserar jag vanliga schyssta killars ansvar i den rådande könsmaktsordningen. Syftet är att väcka insikt hos män att de har ett ansvar att, utifrån sin maktposition, förbättra situationen för andra. Att inte bara ta avstånd från vad en som man anser är dåligt med mansrollen, utan att faktiskt aktivt förändra det, både som individ och tillsammans med andra män, kvinnor och ickebinära.

Innehållsförteckning

FÖRORD	**2**
SAMMANFATTNING	**3**
BAKGRUND	**5**
SYFTE	**6**
ARBETSSÄTT	**7**
AVGRÄNSNINGAR	**8**
METOD OCH MATERIAL	**9**
MINA EGNA ERFARENHETER	**10**
VAD FÖRLORAR DU PÅ ATT VARA MAN?	**12**
JÄMSTÄLLDHET I SVERIGE	**14**
FOKUS	**15**
SCHYSSTA KILLAR	**17**
VISUALISERING	**19**
MÅLSÄTTNING	**20**
FÖRVÄNTAD UPPLEVELSE	**21**
BESTÅNDSDELAR	**22**
PROCESS	**23**

Bakgrund

11 oktober 2016. Jag lyssnar på radio:

”Idag är det flickornas dag 11 oktober därför ska vi idag tala mycket om flickors utsatthet och om övergrepp”.

I samma sekund som orden når mitt medvetande biter jag ihop käken av frustration. Jag vill inte höra om flickors utsatthet på *flickornas dag*. Jag vill höra om alla flickor som gjort skillnad och bidragit med kunskap och styrka till världen. Flickor som inspirerar. Flickor som jag, om jag var liten, kunde se upp till och känna igen mig i.

Självklart skall flickors utsatthet belysas och diskuteras, det är oerhört viktigt, men varför skall det bli huvudfokus på flickornas självaste dag? Jag anser det lämpligare att tillägna en dag åt de ämnena den 19 november…

”*Idag är det internationella mansdagen 19 november därför ska vi idag tala mycket om utsatthet och om övergrepp. Eftersom män som grupp är överrepresenterade inom våldsbrott, och inte minst inom sexualbrott, där de till 97% av de misstänkta för sexualbrott är män.”.*

Jag vill rikta om mainstream-medias strålkastare från den som blir utsatt till de som utsätter. Män. Statistiskt utpekade: män utsätter andra.

Syfte

Mitt övergripande syfte är att utforska hur jag kan rikta strålkastarljuset mot män som en grupp som utsätter andra och som upprätthållare av patriarkatet.

Genom mitt verk vill jag även pröva om jag kan skapa konst som får fler män att inse att de har en individuell och kollektiv medverkan i det förtryck som patriarkatet medför.

Kan jag genom mitt verk få män, med tron att alla är lika värda och att alla bör ha samma möjligheter, att ta några minuters fundering över vad de faktiskt gör för kvinnor och ickebinära utöver att vara en man med jämställda åsikter?

Min strävan är att fler män skall börja föra och agera denna jämställdhetskamp med kvinnor och ickebinära för oss alla, men även att kvinnor och ickebinära ska få sin röst hörd genom att jag ger denna fråga plats.

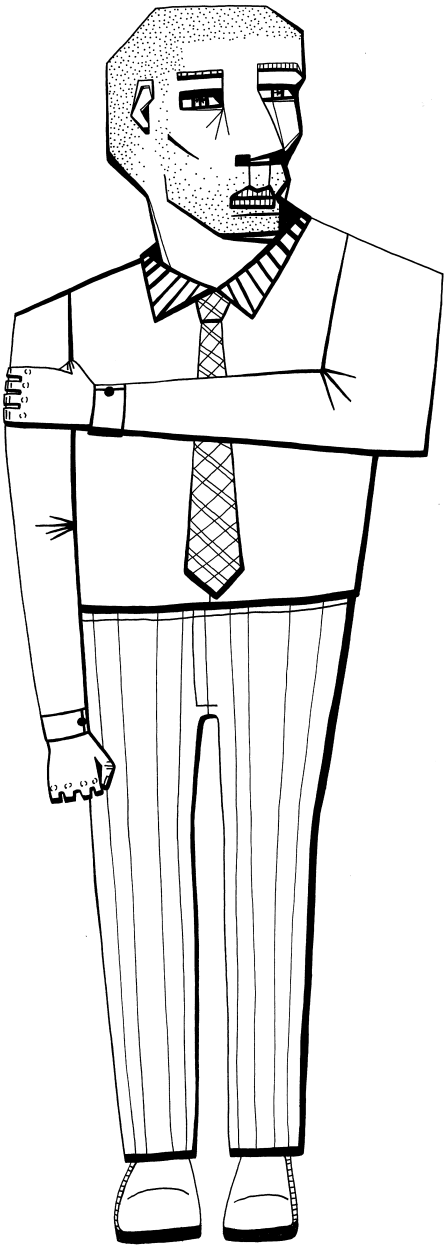

Arbetssätt

Inom detta projekt kommer jag använda mig av mina personliga erfarenheter av att vara kvinna. Jag kommer även ta del av kvinnor, män och ickebinäras upplevelser och erfarenheter för att kunna inspireras och bygga upp mitt verk utefter personliga berättelser. Jag kommer testa mina visuella uttryck på personer under processens gång.

Jag kommer läsa böcker som berör ämnen som genus, manlighet, jämställdhet, normer, feminism. Exempel på böcker: *Rosa den Farliga färgen* 2011 av Fanny Ambjörsson och En uppenbar känsla för *Stil, ett reportage om manlighet* 2015 av Mendel-Enk, Stephan.

Det är även viktigt att jag använder mig av fakta för att på något sätt ”ta tempen” på Sverige och Jämställdhet, och därför kommer jag att använda mig av delar av den forskning, studier och statistik som finns tillgänglig.

Min praktiska arbetsmetod är att stänga ute alla yttre intryck, gå in i mig själv och arbeta snabbt och intuitivt. Det har gjort att jag i den stunden enbart tar hänsyn till mig själv och mitt praktiska uttryck. Det snabba arbetssättet gör att jag vågar ta mer plats och att jag inte hinner fundera för mycket över andras åsikter eller över mitt egna uttryck, vilket gör att det mest genuina inom mig kommer ut praktiskt innan jag hunnit lägga på något filter.

Jag har i många av mina projekt använt mig av detta snabba arbetssätt som metod, men det var först när jag lyssnade på en intervju med Robyn i podden Skaparna som jag insåg att det faktiskt är ett feministiskt tillvägagångssätt att för mig som kvinna arbeta så. Robyn menar att män tillåts vara mycket mer introverta eftersom de inte har samma krav och förväntan på sig att läsa av människor omkring dem. Hon hävdar att detta gör att kvinnor inte tillåts, i samma utsträckning som män, att stänga ute andra intryck för att kunna grotta ner sig i något ordentligt. Robyn nämner dessutom att män inte blir lika ifrågasatta som kvinnor om de på ett självklart sätt tar plats och hävdar att de är grymma.

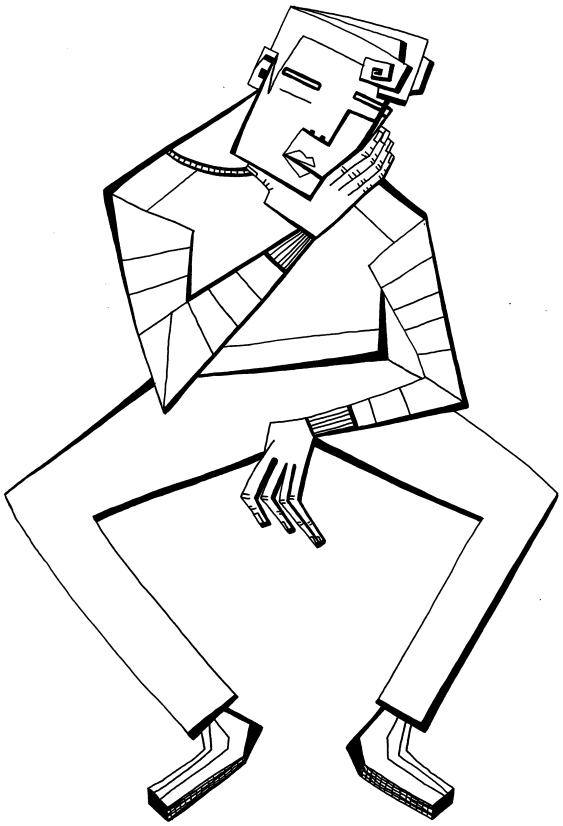

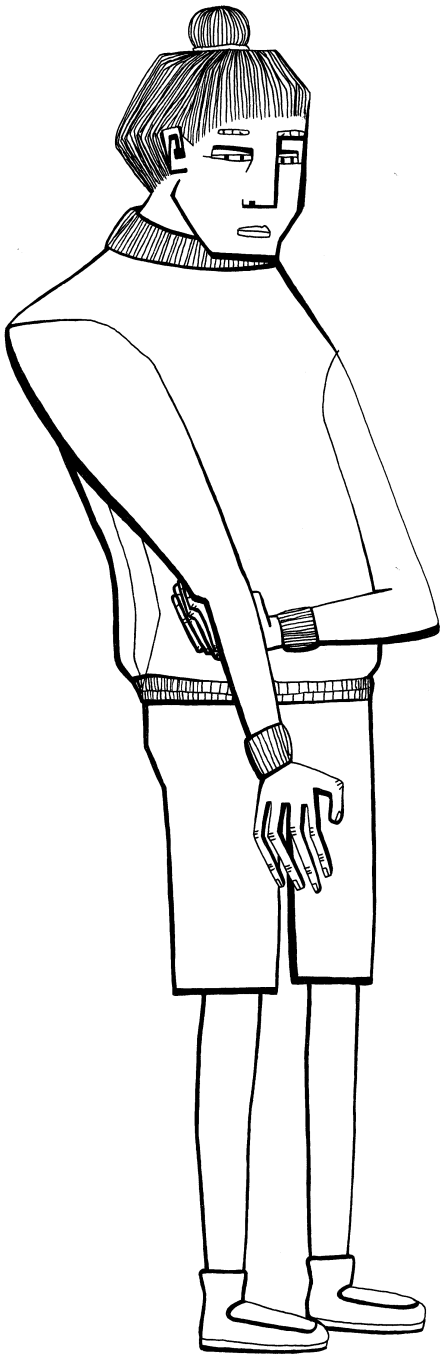

Avgränsningar

Jag kommer i projektet att fokusera på jämställdheten i Sverige idag, och därför inte använda mig av forskning och statistik från andra länder.

Jag skall inte utföra alla moment projektet helt själv, utan jag skall ta hjälp av personer med mer kunskap inom de områden som jag själv inte fördjupat mig i, för att på så sätt få mer tid att fokusera på själva verket och de områden där jag är extra stark.

Inom ramen för projektet kommer jag först och främst att fokusera på kvinnor och män i förhållande till varandra eftersom den forskning och statistik jag tagit del av och också använder mig av enbart tar hänsyn till män och kvinnor och inte nämner andra könsidentiteter. För att ändå få in ickebinära, eftersom jag anser det extremt viktigt att synliggöra fler könsidentiteter än de som synliggörs i det binära könssystemet, så har jag valt att skriva in *ickebinära* med *kvinnor* då de inte heller är män och alltså inte heller är normen i vårt samhälle. Det är även viktigt att ta upp att gruppen män och kvinnor så klart består av personer med olika erfarenhet, som till exempel cis[1] eller trans[2] -män och -kvinnor.

Att tala om jämställdhet är bara en tråd av många inom jämlikhetsfrågan. Jag har avgränsat mitt arbete på ett sätt som har gjort att jag inte använder mig av en intersektionalistisk analysteknik, som i många andra fall är en väldigt bra metod för att belysa olika former av diskriminerande maktordningars samverkar i ett samhälle.

[1] Cis-man/cis-kvinna. Cis är en term för människor vars könsidentitet matchar det kön som de blev tilldelade vid födsel.
[2] Trans-man/trans-kvinna är personer som blivit tilldelade ett kön vid födsel som inte stämmer in med dess könsidentitet.

Metod och material

Jag har valt att arbeta med textil inte enbart för att det är ett material och tekniker som jag i många år fördjupat mig inom utan för att textil i sig bär på ett kvinnligt och feministiskt arv, kamp, förtryck och frigörelse.

Idag är Sverige mer jämställt än för 50 år sedan, men det är fortfarande långt ifrån jämställt. Därför sker fortfarande en ständig kamp om utrymme och frigörelse. Textilen i all dess möjliga former och struktur är för mig min banderoll och mitt redskap i denna kamp.

> Naturligtvis har feminint genus skapats genom textil fostran och naturligtvis har det använts för att hindra kvinnor från att göra annat. Att textilen betraktas som feminin har också gjort att den, liksom många andra verksamheter med kvinnliga förtecken, fått låg status i samhället. Möjligen är det också därför som många kvinnor, då de arbetat för att överskrida gränsen för gällande genusmönster och rådande könsmaktsordning, tagit avstånd från och ibland föraktat det textila. Textilen har förbundits med förtyck och konformism och med en låg social statur. En betydelsefull del i kampen för en annan maktordning mellan könen är att erkänna och uppvärdera traditionellt feminina verksamhetsområden. De som tidigare vågat hävda det textila parallellt med kampen för en annan könsmaktsordning, har beskrivit sin textila verksamhet som halvt hemlig och som del av en undergroundrörelse.
>
> *(Svensson och Waldén. 2005:)*

Att hävda det textila i detta projekt är för mig en viktig del i framförandet av kvinnors erfarenheter och position i samhället.

Redan som nioåring fascinerades jag av hur ett platt tyg kunde sys ihop och skapa en tredimensionell form. Jag började med att sy väskor och gosedjur vilket sedan övergick till att sy om kläder och sy egna kläder. Textil blev för mig ett verktyg att utrycka min identitet, den jag var och den jag ville vara.

Min fascination av textilens egenskaper och förmåga att konstrueras och kommunicera var inte den enda orsaken till att jag valde att studera Textil, Form och Design på gymnasiet utan en viktig faktor var även det separatistiska rummet. Eftersom mina erfarenheter visade att flest tjejer valde syslöjd på högstadiet antog jag att en textil studie skulle bestå av mestadels kvinnor och ickebinära.

Jag har genom åren haft och har än idag killkompisar som jag står väldigt nära, men killar och män i grupp (speciellt under högstadiet och gymnasiet) har inneburit att mitt utrymme och min frihet har begränsats. Jag älskar textil men jag har också älskat att vara i en miljö där många kvinnor, ickebinära eller personer som bryter könsnormer möts och stärker varandra.

Upplevelsen av att mitt utrymme blev mindre när jag sågs mer som tjej och inte längre som ett litet barn är inte bara min egen, utan kan ses i ett större perspektiv i de studier som visar att pojkar tar upp 50 procent mer av talesutrymmet i klassrummet än flickor.[3]

[3] Nina Eliasson, Helene Sørensen & Karl Göran Karlsson. *Articles Teacher–student interaction in contemporary science classrooms: is participation still a question of gender? Research conducted at Mid Sweden University, Department of Science Education and Mathematics.* 2016.

Mina egna erfarenheter

Jag gick i sjuan och skrev i min dagbok om en händelse när jag var 8 år:

> Tåget rullar in på perrongen samtidigt som läraren samlar ihop alla i klassen. Vi går i lågstadiet och ska resa från Södertälje till Stockholm för att gå på Historiska museet. När tåget väl anländer till Stockholm går alla av. Jag och fyra killar i klassen ser direkt trappan som leder upp mot utgången, med ens förstår vi att detta är ett tillfälle att springa så snabbt en bara kan för att se vem som kommer först upp.
>
> I bruset bland alla människor hörs min lärares röst.
>
> - Hörni stanna! Stanna!
>
> Jag hinner knappt uppfatta orden innan de upprepas, men med mitt namn och jag stannar till.
>
> - Stanna Linea!
>
> Jag vänder mig om och ser på min lärare, då hon säger:
>
> - Du som vet hur man ska bete sig; ställ dig i ledet bland de andra eleverna!
>
> Jag ser på min lärare, där står hon mitt bland alla människor på perrongen och försöker hålla koll på alla elever. Jag ser att hon är stressad och orolig vilket gör att jag i sympati ställer mig i ledet bland de andra, fast jag egentligen ville springa upp för trappan. Springa som var det bästa jag visste.
>
> Högst upp på trappan står nu de fyra andra, triumferande, och inväntar resten av klassen.
>
> Jag känner mig lite sorgsen och stel, det hade varit så skönt att springa efter att suttit stilla på tåget så länge… men sen börjar jag fundera på varför min lärare enbart sagt till mig, specifikt, medan de andra fortsatt att springa. Mina tankar svischade runt i huvudet. Varför hade hon bara sagt till mig? ...var det för att jag var tjej?
>
> Nu när jag senare i livet tänkt på vad denna situation har gjort för oss elever, så inser jag att killarna tilläts gå rakt fram utan att bromsas, utan att backa. De lärde sig att fortsatta springa framåt, med sitt behov först. Jag lärde mig att stanna till, att läsa av och se om mitt handlande kunde hjälpa andra. Jag lärde mig att backa och att ta in andras känslor; som en stressad och desperat lärare med tjugo elever på utflykt.
>
> Ofta har jag önskat att jag hade fått vara den som bara fick springa. Utan att tänka på någon annan, utan att stanna till och läsa av. För jag känner att det på så många sätt har gjort att jag backar. Att det på så många sätt fått andra människor att vilja krympa min yta direkt jag rört mig utanför deras förväntan. Vilket gör att jag blir så arg, säger ifrån men också ibland inte följer mina egna behov utan istället läser av andras. Men och andra sidan så uppskattar jag att jag var tvungen att läsa av. Att jag nu kan läsa och se andras behov och förstå våra olikheter. Det har gett mig förmågan att själv uttrycka mina egna känslor i relation till andra. Något som de som tilläts springa utan att stanna inte fått med sig i lika stor utsträckning som jag, men ofta, ofta önskar jag att ni också fick det. Ofta önskar jag att ni såg och att ni förstod, men allt för sällan blir ni uppfostrade till att göra det, så istället fortsätter ni bara att springa och ser inte de människor ni stöter till på vägen, de som ramlar på er bekostnad och de som inte blivit uppfostrade som er: att springa.
>
> På gott och ont lärde vi oss.

Jag har en feministisk mamma som alltid har funnits där för mig och pratat om mina upplevelser. Hon har inte satt orden i munnen på mig utan hon har lyssnat och frågat. Hon har get mig verktyg att hantera de maktstrukturer som råder. Det har gjort att jag idag kan verbalisera och analysera situationer jag är med om. Mina dagböcker blev ett sätt att hantera

min ilska, frustration, undran och nyfikenhet. De blev ett sätt att prata med mig själv och i längden andra.

När jag gick i nian och hade tekniklektion hjälpte jag flera gånger två killar i min klass eftersom jag gjorde klart uppgiften så snabbt. När betyg diskuteras säger min lärare att jag skall få VG. Jag stretar emot eftersom jag visste att jag var värd ett MVG, speciellt eftersom de två killar jag så ofta hjälpt skulle få MVG. Min lärare säger att jag ska få VG. Skolavslutningen närmar sig. Läraren räcker fram mina slutbetyg i samma stund som han glatt säger ”jag har en överraskning till dig”: han hade gett mig MVG i teknik… skulle jag vara tacksam? Som om han gett mig en present?

Jag var fjorton år och en eftermiddag går jag inte till lektionerna. Istället håller jag om min vän som grät i min famn. Hon gick i en annan skola än jag men vi hade lärt känna varandra genom gemensamma vänner. Hon grät för att hennes pojkvän gjort slut. Mina armar kändes för korta när jag med kärlek höll om henne. Jag tänkte: han inte är värd henne. Hon berättade vad som hänt och jag tog emot och stöttade, men mitt i allt kommer allt mer upp, hon berättade att hennes pappa hade knivskurit hennes mamma. Hon berättade om blodet som hon och hennes mamma sedan torkade upp. Hon berättade att hennes pappa sagt att han inte ville leva längre. Hon berättade och berättade och efter en stund var det inte bara hon som grät utan även jag.

Vår lärare var sjuk och vi hade en vikarie på gymnasiet. Han var bakis. Vi genomskådade honom vilket ledde till att han började halvt skämtsamt och halvt allvarligt att predika om varför det var dåligt att dricka alkohol. ”Drick inte, speciellt inte om en är tjej för då måste en akta sig extra noga” la han till. Vi, tjejerna i klassen, nästan skrek frågan ”Varför då? Är det inte killarna du menar ska akta sig extra noga för alkohol i så fall?!”.

Jag gör detta projekt för att det krävs en förändring av vår nuvarande struktur. Det är viktigt att ändra vardagen för barn, flickor, kvinnor och ickebinära (och män) för deras liv begränsas av den patriarkala struktur vi lever i idag. Det handlar inte om att det finns ett fåtal monster där ute som misshandlar och våldtar utan det handlar om en struktur som alla bidrar till eftersom det är den vi vuxit upp i.

Eftersom män generellt har lägre betyg än kvinnor men ändå sitter i fler chefspositioner, tjänar mer än kvinnor och har högre pension – har de alltså mer makt i samhället än kvinnor och ickebinära – detta kan bidra till att män, enligt mig, är en grupp som tenderar att bli mer blinda för patriarkala strukturer. Precis som jag är mer blind för vad rasifierade personer blir utsatta för eftersom jag är vit och inte blir utsatt för rasism. Jag som vit är en del av den rasistiska strukturen och det är upp till mig att bryta den. Att läsa mig till förståelse av denna struktur, stå upp för andra i mitt agerande och engagera mig för förändring. Precis som det är oerhört viktigt att män står upp för kvinnor och ickebinäras rättigheter och kamp för en jämställdare värld.

Det är på tiden att män skall engagera sig, det har alltid varit i tiden men det har inte alltid varit lika mottagligt från mäns håll som idag. Eftersom det idag finns ett antal män som offentligt talar om manlighet, lyfter upp kvinnor och ickebinäras berättelser som viktiga och sanna, så bidrar det till att fler män kan ta till sig det. Även om det inte är alla män utan enbart en del så finns det idag ett flertal organisationer som riktar sig till män för att arbeta för ett jämställdare samhälle, bland andra Fatta man, Män för jämställdhet, Killmiddag och Make Equal.

Vad förlorar du på att vara man?

> Visst, det är sant att vi alla som individer också förlorar på könens begräsningar. Men det betyder lite. För om nackdelarna med könsförtrycket vore större än fördelen för män så skulle revolutionen vari här för länge sen.
>
> *(Erenberg.* 2007*:111).*

Precis som Johan Erenberg skriver i sin bok Könsbytet så överväger det som män vinner mer än det som män förlorar av Patriakatet, annars hade fler män stått på barrikaderna. Det jag vill beröra i detta projekt är dock de delar som män upplever att de förlorar, för att på så sätt nå känslor angående mäns egna roll och roll som grupp. Innan jul skickade jag därför ut ett frågeformulär med frågan ”Vad förlorar du på att vara man / uppfostras till man?”, där män fick svara anonymt så kort eller långt de ville. Frågeformuläret delades på Facebook-grupperna *Feministiska pappor*, *Street Gäris*, *Varför apor aldrig bär Rosa klänning*, *Manligheten*, *Postkolonialt perspektiv*, samt till flertalet andra grupper via vänner och bekanta. Den skickades även ut via email till alla som studerar på Konstfack.

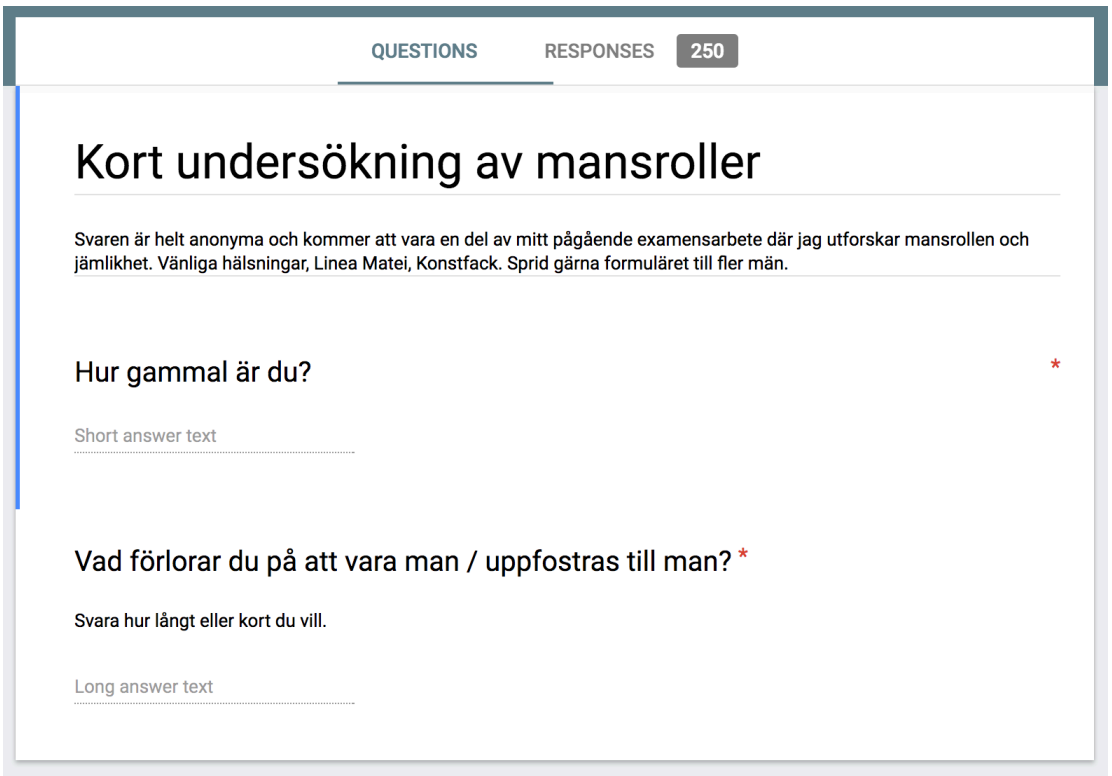

Här är några av de uttalanden i skrift jag fick in (resten av svaren finns med i boken ”Vad förlorar du på att vara man / uppfostras till man” som är en del av konstverket):

> Att man ska vara på ett visst sett "manlig" och om man inte passar in i det så ses man som annorlunda "mindre av en man". Vilket resulterar i att man kan bli mobbad och retad istället för att accepteras för den man är. Vilket får en att tappa en del självförtroende då man inte lever upp till bilden av hur samhället anser att en man ska vara. Överdrivet manlig/tuff och helst hetero. När man egentligen borde uppfostra/lära folk att de är individer och att alla är olika och det är ok.
>
> -
>
> Lite mindre självklar relation till mina barn. Låg acceptans av omgivningen att kunna visa mina känslor
>
> -

Jag förväntas hålla inne med mina känslor snarare än att uttrycka dem/ att enbart uttrycka de i form av aggression och ilska. Den sjuka synen på manlighet jag är uppväxt med har dessutom lett till att jag länge har slagits med rätt kraftigt självhat, ffa mot min läggning(bi) och min feminina sida.

-

Vänner. Eftersom killar/män uppfostras att umgås genom tävlan, konkurrens, dissande, sexism, homofobi med mera. Och om man inte kan eller vill vara en del av det är det lätt att förlora människor som betyder mycket för en.

-

Vinner väl på det då vi lever i en mansnormativ värld. Däremot är det svårt att vara man från mellanöstern bosatt i Europa med mycket fördomar, diskriminering och förtryck.

-

Eftersom jag läses som man först sedan några månader tillbaka upplever jag främst att jag har förlorat de sammanhangen och systerskapen som finns mellan kvinnor, vilket är logiskt. Jag exkluderas nu från samtal om sånt som kvinnor har erfarenhet av eftersom de i min omgivning som inte vet eller förstår inte tänker att jag också har de erfarenheterna. Jag kan nu mer specifikt känna hur både kvinnor och män behandlar en annorlunda baserat på det kön en upplevs som. Plus att jag inte känner att jag kan uttrycka de egenskaper jag har som anses vara kvinnliga, som att vara snäll på samma sätt som tidigare eller vara känslosam.

Genom dessa berättelser fick jag en rå inblick i hur flera män kan känna kring den roll de tilldelas som man. Det blev givet för mig att använda mig av berättelserna i utformandet av i mitt verk.

Jämställdhet i Sverige

Efter insamlingen av mäns uttalande undersökte jag statistik och forskning med fokus på män i jämställdhetsfrågor för att undersöka hur det ser ut i Sverige idag. Efter att ha genomsökt bland annat, BRÅ, SCB, Skolverket, IFAU och Försäkringskassan valde jag ut en hel del statistik och forskning som jag sedan testade på två män. De fick peka ut den statistik som berörde dem mest och som de upplevde var mest negativ. Statistik som sållades bort inkluderade bland annat *97 procent av styrelseordföranden är män*, *kvinnor tjänar 87 procent av mäns lön,* medan statistik som fick vara kvar inkluderade bland annat *97 procent av misstänkta för sexualbrott är män*, *tre gånger fler män än kvinnor tar livet av sig*.

Här är all den statistik som valdes ut:

- 82 procent av de misstänkta för misshandel är män.
- Män tar bara ut 25 procent av föräldradagarna
- 17 procent av män saknar en nära vän.
- Män spenderar 63 procent mindre än kvinnor på att städa varje dag.
- 74 procent av alla som dör av våld är män.
- 97 procent av dem som misstänks för sexualbrott är män
- 65 procent fler män än kvinnor anses ha riskabla alkoholvanor.
- 80 procent av de som misstänks för brott är män.
- Tre gånger fler män begår självmord än kvinnor.
- 60 procent av de misstänkta för misshandel mot barn 0 – 6 år är män.
- 89 procent av de misstänkta för rattfylla är män.
- Pojkar har 10 procent sämre slutbetyg i årkurs 9 än tjejer.
- 24 procent av 20-60 åringar önskar att de haft en närmre relation till sin pappa och bara 7,5 procent att de haft en närmre relation till sin mamma.
- En genomsnittlig pojke i gymnasieskolan kostar 6 procent mer än en genomsnittlig flicka.
- För varje månad som pappan är föräldraledig ökar mammans framtida årsinkomst med nästan 7 procent.
- Pedagoger gav pojkarna tretton gånger så mycket beröring i negativa situationer, som vid tillsägelser och konfliktsituationer.
- 73 procent av tales tiden på film ägs av män.
- 37 procent av männen uppger att de har en närmre relation till sin mamma och 7 procent att de har en närmre relation till sin pappa.
- Av vuxna 20-60 år är det endast 10 procent som svarar att de ringer pappa i första hand när de har något att berätta.
- Manliga lärare vänder sig mer sällan till flickor
- 13 procent av de män som utsätts för våld uppger att det skett på en offentlig plats, jämfört med kvinnor som till 51 procent av de som utsatts för våld uppgett att det skett i en bostad.

Fokus

Under mitt undersökningsarbete insåg jag att de flesta artiklar som berörde jämställdhet hade kvinnan i fokus. Till exempel rubriker som ”Kvinnor tjänar fortfarande mindre än män” av Ronja Mårtensson i DN (publicerad 2016-07-04) eller som till exempel i denna artikel ”SCB: Långt kvar till jämställdhet” (publicerad 2014-01-18) där skribenten Ossi Carp radat upp nedanstående statistik:

- Kvinnor tar ut 76 procent av föräldradagarna.
- Kvinnor tjänar 7 procent mindre än män.
- Kvinnor har 12 procent av aktiebolags styrelseordförandeposter.
- Kvinnor i aktiebolagsstyrelser är till 61 procent suppleanter, män 21 procent.
- Kvinnor städar 35 minuter per dag, män 20.
- Kvinnor lagar mat 46 minuter per dag, män 26.
- 68 procent av kvinnorna arbetar heltid, 90 procent av männen.
- 48 procent av kvinnorna är offentliganställda, 16 procent av männen.

Det blir tydligt att medias negativa fokus ofta läggs på kvinnan och inte på mannen. Att det är kvinnan som får lägre lön, utgör större olönat arbete, och löper större risk att utsättas för sexuella övergrepp. Alltså är mer utsatta än män vilket verkar göra att inte bara fokus läggs på kvinnan utan att det faktiskt blir en fråga *för* kvinnor. Precis som Fanny Ambjörsson analyserar samtalen i sin bok *Rosa den farliga färgen*.

> Samtalet mellan Fredrik och Susanne måste betraktas mot bakgrunden av den tidigare beskrivningen av den svenska jämlikhetspolitiken som en fråga inte enbart *om* kvinnor, utan även *för* kvinnor. Trots ansatsen att förändra relationen mellan könen är det företrädesvis kvinnor som ska förändra för kvinnor och i, i förlängningen, kvinnor som skall förändras - Männen och de manligt kodade sysslorna står delvis intakta. Samma tendens kan vi utläsa ur föräldrarnas förhållningsätt till färgen rosa. Det är flickorna som skall kläs om, uppmuntras att ta plats och erövra de manliga domänerna. Inte tvärtom. Enbart tanken att klä pojkar i rosa upplevs som både degraderande och förlöjligande.
>
> *(Amnbjörsson. 2011:44).*

Eftersom jag med mitt projekt försöker rikta strålkastarljuset på män blev det en självklarhet för mig att vända på statistiken och istället sätta mannen i fokus. Jag skriver alltså ”Män tar ut 25 procent av föräldradagarna”, istället ”Kvinnor tar ut 75 procent av föräldradagarna”.

Hur fokus i mainstreammedia inom till exempel våldsfall har en tendens att hamna på den som blir utsatt ger Jackson Katz ett exempel på i sin föreläsning ”Violence against women—it's a men's issue”:

> **”John beat Mary”**. Focus on John.
> **”Mary was beaten by John”.** Shifted focus from John to Mary.
> **”Mary was beaten”**. Dropped John, not even thinking about John, all focus on Mary.
> **”Mary was battered”**.

> **”Mary is a battered woman”.** This demonstrate that John have long ago left the conversation and that this is becoming Mary’s identity.
>
> (Katz. 2013. TEDx Talks)

Exempel på svenska huvudrubriker som fokuserar på den som utsatts och inte den som utsatt: ”17-åring våldtagen på isstadion i Karlstad”[4], ”Rullstolsburen kvinna anmälde gruppvåldtäkt”[5], ”Mikael, 41, överfölls brutalt av gäng”[6].

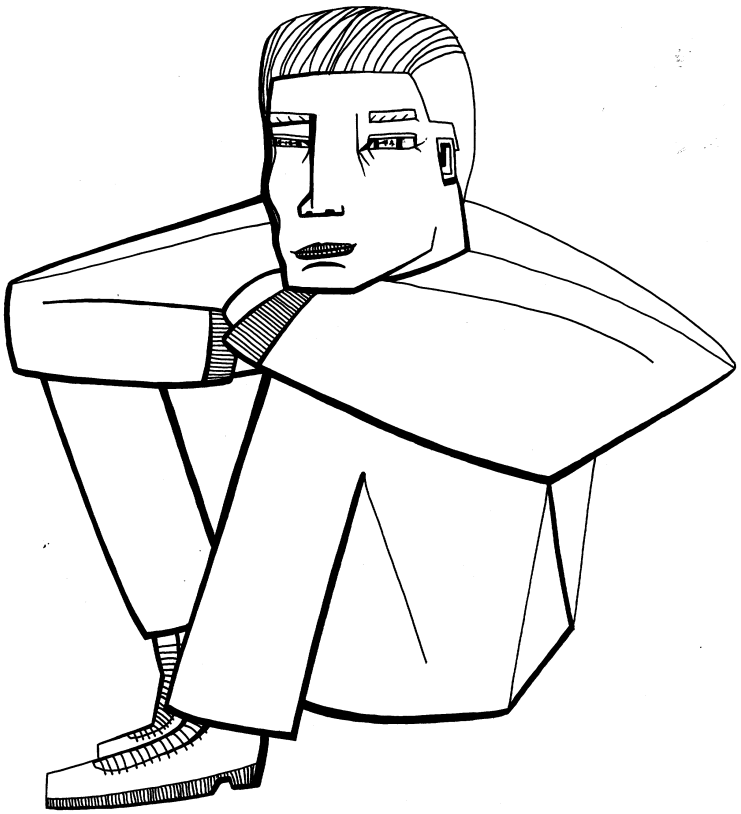

[4] http://www.aftonbladet.se/nyheter/a/kVkrk/17-aring-valdtagen-pa-isstadion-i-karlstad
[5] http://www.aftonbladet.se/nyheter/article23651470.ab
[6] http://www.aftonbladet.se/nyheter/article23655138.ab

Schyssta Killar

Vilka är de Schyssta Killarna? Varför valde jag detta namn på mitt projekt?
Ett exempel på en Schysst Kille är Jonas i första säsongen av serien *Skam, 25 sep 2015*, eftersom han anses besitta egenskaper som snäll och en kille som står upp för sina vänner. Enligt mig är han ett praktexemplar på vad jag menar med namnet *Schyssta Killar*: en kille som i majoritetens ögon ses vara schysst och lojal men framförallt mot män och inte i lika stor grad mot kvinnor och ickebinära, till exempel hans flickvän Eva.

I första säsongen av skam bestämmer Eva och Jonas träff, men gång på gång meddelar han henne att han inte kan komma av olika anledningar, många gånger för att han hakat på sina killkompisars planer för kvällen. Dessutom ljuger han för Eva vilket gör att hon börjar undra om det är något, då hon i sin tur får tillbaka av Jonas att han tycker att *hon* är för orolig och att *hon* borde sluta tjata. Han projicerar alltså, enligt mig, problemet i deras relation som uppkommit av att han ljuger på Eva istället.

Jonas säger även till Eva att vara mer säker för *han* tyckte om henne som hon var förut, säkrare, och han uppmanar henne att skaffa fler kompisar. Detta gör han istället för att faktiskt finnas där för henne, lyssna och dra med henne på äventyr där hon kan träffa fler personer.

Jonas är på många sätt en fin person men han har också delar i sig där han särbehandlar Eva, vilket verkar vara av den enda anledningen att hon är kvinna och inte en av hans killkompisar. Det går så klart att analysera hela serien, deras relation och mycket mer på olika sätt men detta är mina tankar.

Det jag älskar med serien *Skam* är att den har lyckat fånga karaktärer på ett nyanserat sätt. Det är precis så jag önskar att vi idag talade om män, nyanserat, när vi talar om män som utsätter andra. Eftersom det ofta handlar om vanliga schyssta killar. Män som fälls för olika brått målas ofta upp som monster men även de är ju människorna med olika sidor. Att utsätta en annan människa behöver inte betyda att du alltid gör det, du kan vara en person som anses snäll även då du gjort eller gör något dåligt, (men det är aldrig berättigat eller okej oavsett hur snäll du än är ”egentligen”).

Ett egenupplevt exempel på en schysst kille var en kille i ett gäng som mitt gäng ibland hängde med när jag var 13 år. I den gruppen var det en kille som ansågs vara oerhört snäll och cool med hög status. Han våldtog en bekant till mig på en fest. Vad hände? Jo, han fick uppbackning från en hel del personer med att detta inte kan ha skett för han är ju faktiskt en schysst kille, ”han skulle aldrig göra något sådant.”

Ingen människa är svartvitt och det är också det jag vill få fram med mitt namn Schyssta Killar. Att tala om monster som utsätter andra är det få människor som känner igen sig i vilket i längden gör att män tar avstånd och tänker att det inte har med mig att göra för jag är ju faktiskt en schysst kille.

Dessutom vill jag komma åt de lite mindre gesterna som har med mansroller att göra som förstärker det rådande könsmaktsordningen och inte enbart ta upp de grova brotten.

Namnet Schyssta Killar betyder alltså att även schyssta killar kan begå brott, men det syftar också på de killar som står upp mot den rådande könsmaktsordningen, män som backar och ger plats, män som läser kvinnors och ickebinäras avreagerande Facebook-uppdateringar och likar för de

tar åt sig men inte illa vid sig, män som väljer bort vissa intresseböcker för att istället ta sig an böcker som berättar om kvinnor och ickebinäras erfarenheter och upplevelser, män som säger till, män som bryter könsnormer, män som inte enbart har män som vänner, män som pratar med andra män om mansroller och jämställdhet, män som aktivt vill göra en förändring, män som lyssnar, män som inte anser sig vara bättre män bara för att de agerar utan de anser att det är inte mer än så det bör vara.

Inte våra killar, säger de. Det kan inte ha gjort nåt sånt.

Varje gång något grovt våldsdåd får stor uppmärksamhet spelar media och politiker upp en nationell variant på det temat. De säger ”inte våra killar” och rotar i varenda annan tänkbar identitet för att hitta orsaken.

Om en kurdisk man mördar sin dotter är det den kurdiska kulturens fel. Om ett gäng invandrarkillar våldtar en tjej är det integrationspolitikens fel. Om en alkoholpåverkad man misshandlar sin fru är det alkoholens fel. Om en man hugger ner en minister på grund av röster han hört i huvudet är det psykvårdens fel.

Och det tar aldrig slut, det måste vara någonting utifrån, någonting främmande som nästlat sig in i de här männens hjärnor, för våra killar gör inte sånt. Men i det här fallet är faktiskt statistiken så förkrossande entydig: det gör de visst.

Alla försök till generaliserande utsagor om vem som begår flest brott faller platt till marken i jämförelse med den enorma andel som gruppen män bidrar med.

(Mendel-Enk. 2005:30).

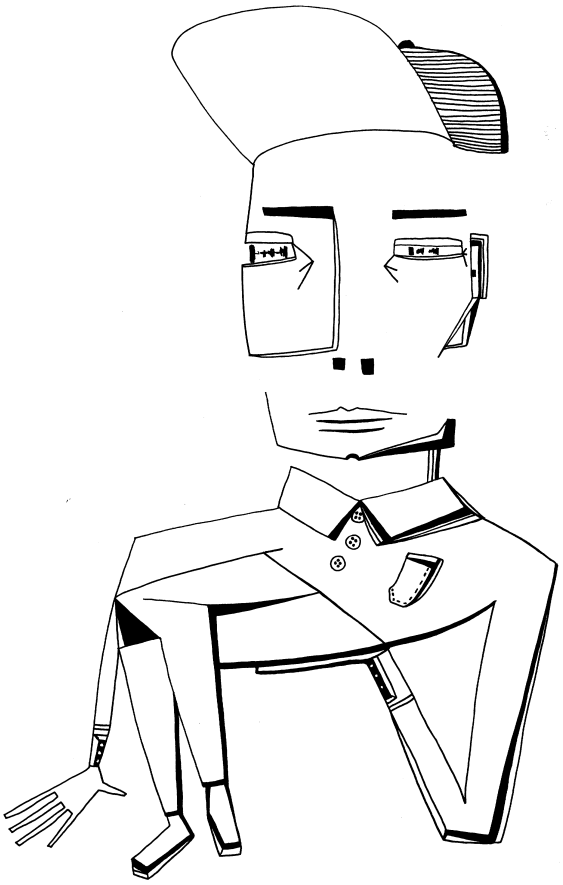

Visualisering

Redan innan uppstarten av detta projekt visste jag att jag på något sätt ville undersöka om jag kunde använda mig av de textila kunskaper jag lärt mig här på Konstfack i kombination med det kunskaper jag tagit med mig från mina tidigare studier. Här på Konstfack har jag arbetat mycket med textila ytor och uttryck, medan jag tidigare arbetat mer med struktur och tredimensionell konstruktion. Jag kommer alltså i detta examenarbete kombinera de tekniker och uttryck jag har fördjupat mig inom: skulptur, teckning, målning, mönster, kläder, tryck, patinering, ljud och text.

Eftersom jag vill fokusera på män blev det självklart för mig att just skapa en man. En skulptur i tyg föreställande en man vars kläder och stil jag skapar utefter inspiration från bland annat den vita medelklass-hipsterkultur som blomstrat de senaste åren. Exempel på stilmässig inspiration och referenser är Ellen Ekmans humoristiska porträtt av personer i sina serieböcker Lilla Berlin, Alexander Tallens keramik skulpturer som romantiserar och visualiserar Bromans genom sina stilfulla män i skägg eller Karin Ohlssons illustrationer föreställande män med olika uttryck, som säljs både på fat, affisch och t-shirts genom bland annat Designtorget och Dedicated Brand.

Andra tydliga referenser till mitt projekt är politiska affischer och demonstrationsplakat. Raka budskap, tydlig text och många gånger starka färger för att fånga åskådares uppmärksamhet. En tid jag speciellt funnit mycket inspiration från är 70-talets socialistiska och feministiska affischer.

Eftersom min skulptur skall föreställa en man blev det viktigt för mig att den har ett mänskligt uttryck. Därför har jag tittat närmre på skulptörer och konstnärer som Louise Bourgeois, Kristina Skantze, Moa Andersson och Alexander Tallen, eftersom dess skulpturer enligt mig lyckat fånga ett känslosamt och mänskligt uttryck.

Feministiska och normkritiska konstnärer, utställningar, grupper och verk jag finner styrka och inspiration i: L.J. Roberts, Konstnärsgruppen MYCKET bestående av Mariana Alves Silva, Katarina Bonnevier och Thérèse Kristiansson, Pia Sandströms verk *Rulla!*, Shabnam Faraees verk Nordic Delight, Sigridur Eggertsdottirs verk *Allt Bebor Kaoset*, Louise Bourgeois, Liv Strömqvist, Interfem, Konstgreppen FAGS bestående av Johanna Gustavsson och Zafire Vrba, Toko Ono, Greyson Perry, Alexandra X Falagara, Leigh Bowery, Frida kahlo, Niki deSant, Judy Chicago s The Dinner Party, utställningen *Brown Island in the White Sea* med Behin Roozbeh, Rudy Loewe, Tony Karlsson Alejandro Montero Bravo, Anna Möller, Nathalie Ruejas Jonson, Cassandra Lorca Macchiavelli, Salle Hilowie, Rolf Backman, Ossandón Ruhani, Nachla Libre, Luis Fernando, Caceres Jara och Luis Jara and Fernando Caceres.

Målsättning

Att skapa en textil skulptur föreställande en vit medelklassman som vågar stå ut lite genom att bära färgstarka kläder. Figuren skall ha en skjorta, vilket mer än en t-shirt, utstrålar någon form av affärs stil, en person som arbetar med något där den skall se relativt proper ut. Personen skall bära ett par enkla byxor som befinner sig i gränslandet mellan kostymbyxor och jeans för att utstråla en proper person som ändå är ganska avslappnad och också har möjligheten att ha en egen stil till vardags. Figuren skall även ha på sig en så kallad hipstermössa och hålla i en iPhone för att på något sätt illustrera dagens väldigt förekommande attiraljer.

Mönstrerna / tygerna på kläderna skall ha något slags budskap eller information. Till figuren eller som ett verk intill figuren skall det finnas något slags ljudverk som ännu en del för att attrahera fler sinnen och ge ett djup till verket på något sätt… i ljudverket planerar jag att använda på något sätt få fram fler personers som kvinnor och ickebinäras erfarenheter och historier.

Jag planerar att trycka upp en bok med alla anonyma uttalanden med svar på frågan ”vad förlorar du på att vara / uppfostras till man?”. Denna bok skall även vara till försäljning till inköpspris.

Min plan är även (i mån av tid) att trycka upp t-shirts med samma text som skjortan för att öppna upp för diskussion ute bland folk. Alltså att den kom köper en t-shirt med mitt tryck skall ha på sig den och själv bära vidare denna diskussion om jämställdhet och mäns engagemang. De pengarna kommer direkt gå till jourer för personer i behov av hjälp som en symbolisk handling av att du som man, som köper en t-shirt, ska engagera dig men också bidra med att stötta personer som (procentuellt överrepresenterat) utsatts av personer som tillhör samma grupp som du: män.

Jag kommer även att skapa ett slag online-bibliotek/-hemsida där det finns tips på böcker, artiklar, online-föreläsningar, organisationer mm för män och andra personer att ta del av för att vet hur en kan agera och engagera sig feministiskt för en jämställdare värld. Detta online-bibliotek till detta projekt kommer även att länkas från min nuvarande hemsida www.lineamatei.com.

Jag har valt att använda mig av kläder, för att kläder känner vi in mot huden. Det är ett extra lager som skyddar oss. Som uttrycker en del av oss och som i värsta fall kan skava som in i helvete. Kläder är något vi människor kan relatera till eftersom det är en så tydlig del i vår vardag.

Förväntad upplevelse

Du rör dig i en utställning fylld av verk, föremål, design, installationer, performans och andra människor. När du redan sett ett antal verk ser du ut i ett stort rum där skymtar du en stor person, längre än alla andra och du blir nyfiken att veta mer så du går närmre.

Figuren har färger som sticker ut mot de vita lokalerna. Den står i en avslappnad position med en iPhone i handen. Det är en person kodad som man i normens ögon. Den bär en mössa, en skjorta, ett par chinos.

Du ler lite för att figuren känns lite av en karikatyr av någon du mött.

Figuren är stor men den känns inte hotfull.

När du kommit tillräckligt nära inser du att kläderna bär figurer och ord. Du börjar läsa orden på figurens kläder. Stannar till. Eller kanske du rör dig vidare till nästa verk men med en tanke som stannar en stund vid dina egna erfarenheter av att i dagens samhälle ha den könsidentiteten du har.

Om du inte gick vidare utan stannade till vid verket har du nu gått runt det, du har läst vidare.

Det står en vit bänk intill figuren och det ligger ett par hörlurar på ena kanten. På golvet ligger en skylt där det står *Lyssna*. Du tar upp hörlurarna och lyssnar, med ens hör du hur en 13-åring berätta om idrottslektionerna, om när killarna i klassen tar bollen från alla tjejer för de inte tror att tjejer kan sparka i mål lika bra. Om hur hon ibland säger till men ibland inte orkar. En kille i 30 års ålder som berättar om hur han ofta tas för homosexuell med argumenten att han är en så inkännande och snäll man. En 26 åring som reflekterar om representation av icke binära. En annan ny person säger något. Pratar. Någon som andas och du lyssnar.

Intill står ett podium, där ligger en bok som heter *Vad förlorar du på att vara man / uppfostras till man?,* där alla 228 svar i det anonyma uttalandet av män finns samlade.

Beståndsdelar

- Research, böcker, online föreläsningar, artiklar, organisationer mm
- Metallställning, en bas så att figuren står upp
- Figurens kropp, huvud, händer, hår, ansikte och uttryck
- Textilt mönster och tryck till skjorta och byxa
- Konstruktion och sömnad av skjorta, byxor och mössa
- iPhone och hörlurar
- Bok med alla anonyma uttalanden från män
- Text och ljudverk
- Patinering av hela verket

Process

SKISSAR PÅ FIGURER TILL MÖNSTER

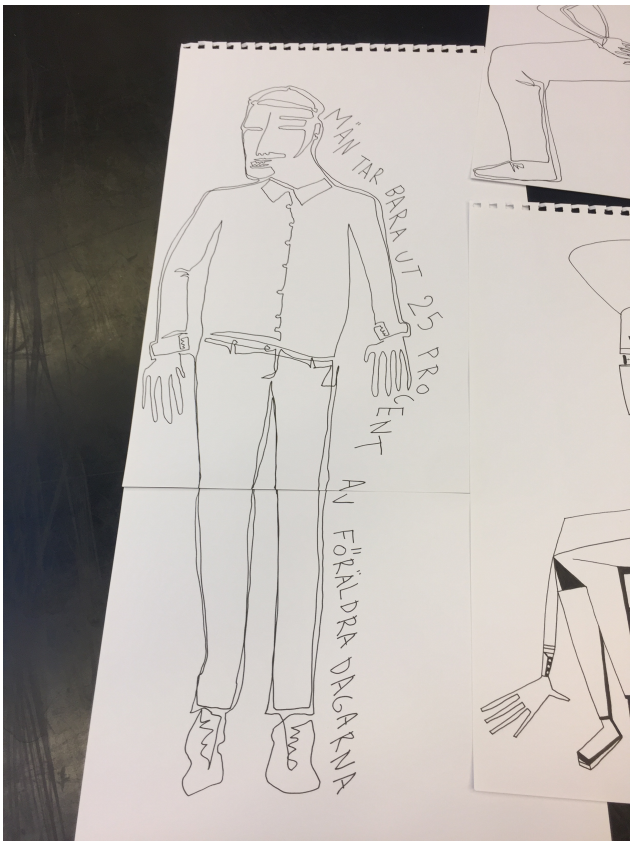

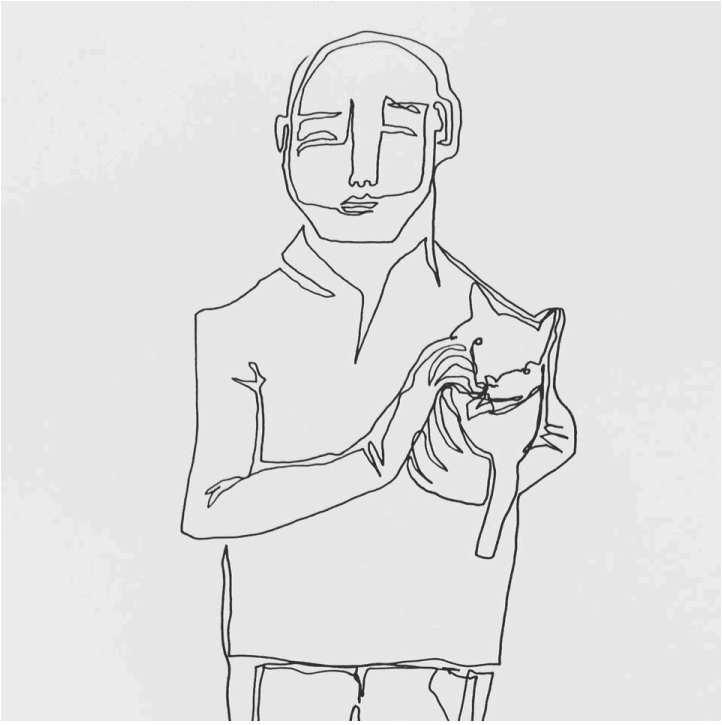

TESTAR HUR JAG KAN ANVÄNDA MIG AV TEXT OCH BILD IHOP.

VÄLJER EN GRAFISK STIL.

SKISSAR PÅ HUR JAG SKA FÅ FRAM TEXTEN PÅ BÄSTA SÄTT I FÖRHÅLLANDE TILL FIGURERNA.

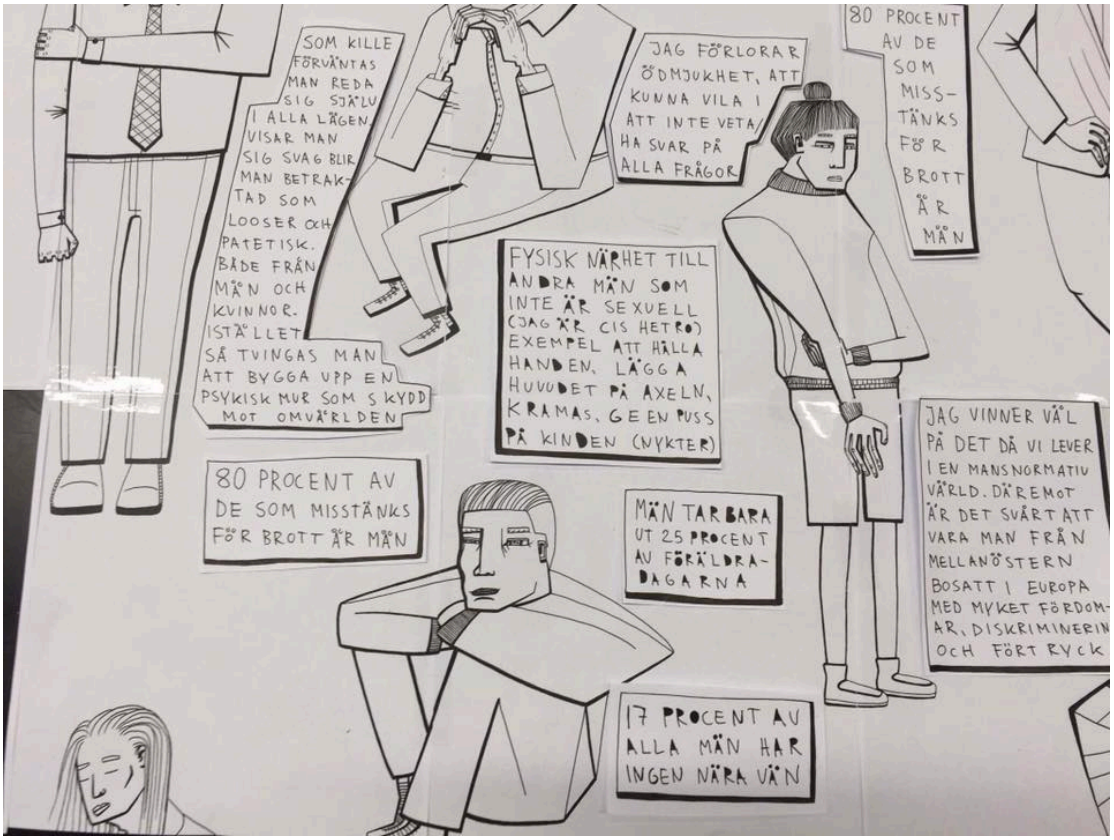
SOM KILLE FÖRVÄNTAS MAN REDA SIG SJÄLV. I ALLA LÄGEN. VISAR MAN SIG SVAG BLIR MAN BETRAKTAD SOM LOOSER OCH PATETISK. BÅDE FRÅN MÄN OCH KVINNOR. ISTÄLLET SÅ TVINGAS MAN ATT BYGGA UPP EN PSYKISK MUR SOM SKYDD MOT OMVÄRLDEN
JAG FÖRLORAR ÖDMJUKHET, ATT KUNNA VILA I ATT INTE VETA/ HA SVAR PÅ ALLA FRÅGOR
80 PROCENT AV DE SOM MISSTÄNKS FÖR BROTT ÄR MÄN
FYSISK NÄRHET TILL ANDRA MÄN SOM INTE ÄR SEXUELL (JAG ÄR CIS HETRO) EXEMPEL ATT HÅLLA HANDEN, LÄGGA HUVUDET PÅ AXELN, KRAMAS, GE EN PUSS PÅ KINDEN (NYKTER)
80 PROCENT AV DE SOM MISSTÄNKS FÖR BROTT ÄR MÄN
MÄN TAR BARA UT 2,5 PROCENT AV FÖRÄLDRA-DAGARNA
JAG VINNER VÄL PÅ DET DÅ VI LEVER I EN MANSNORMATIV VÄRLD. DÄREMOT ÄR DET SVÅRT ATT VARA MAN FRÅN MELLANÖSTERN BOSATT I EUROPA MED MYKET FÖRDOMAR, DISKRIMINERIN OCH FÖRTRYCK
17 PROCENT AV ALLA MÄN HAR INGEN NÄRA VÄN

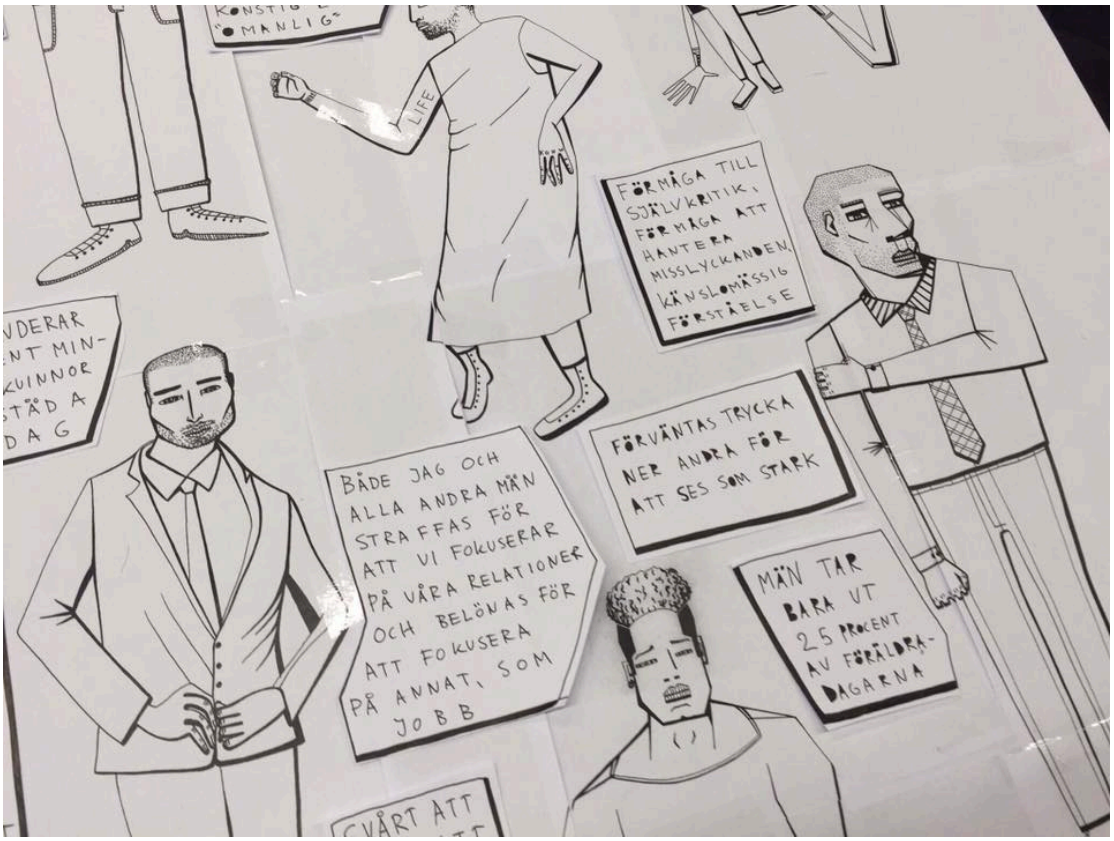
LIFE
FÖRMÅGA TILL SJÄLVKRITIK, FÖRMÅGA ATT HANTERA MISSLYCKANDEN, KÄNSLOMÄSSIG FÖRSTÅELSE
BÅDE JAG OCH ALLA ANDRA MÄN STRAFFAS FÖR ATT VI FOKUSERAR PÅ VÅRA RELATIONER OCH BELÖNAS FÖR ATT FOKUSERA PÅ ANNAT, SOM JOBB
FÖRVÄNTAS TRYCKA NER ANDRA FÖR ATT SES SOM STARK
MÄN TAR BARA UT 2,5 PROCENT AV FÖRÄLDRA-DAGARNA

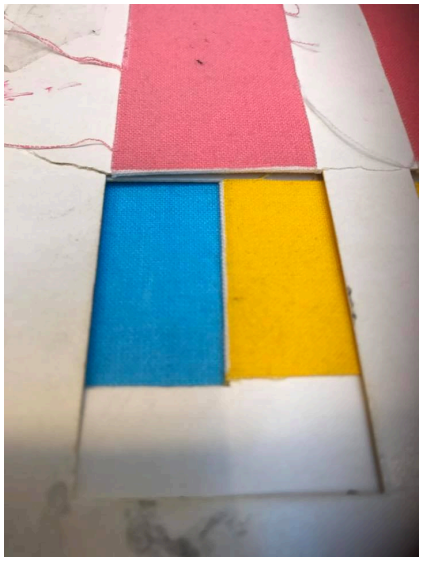

PLANEN VAR FRÅN BÖRJAN ATT TRYCKA BAKGRUND OCH LINJER OCH LITE FÄRGDETALJER FÖR ATT SEDAN HANDMÅLA PÅ SJÄLVA FIGURERNAS KLÄDER OCH KROPP. DETTA VALDE JAG BORT UNDER PROCESSEN EFTERSOM JAG INTE ANSÅG ATT DET FANNS TID NOG OCH ATT DET KANSKE SKULLE BLI FÖR MYCKET.

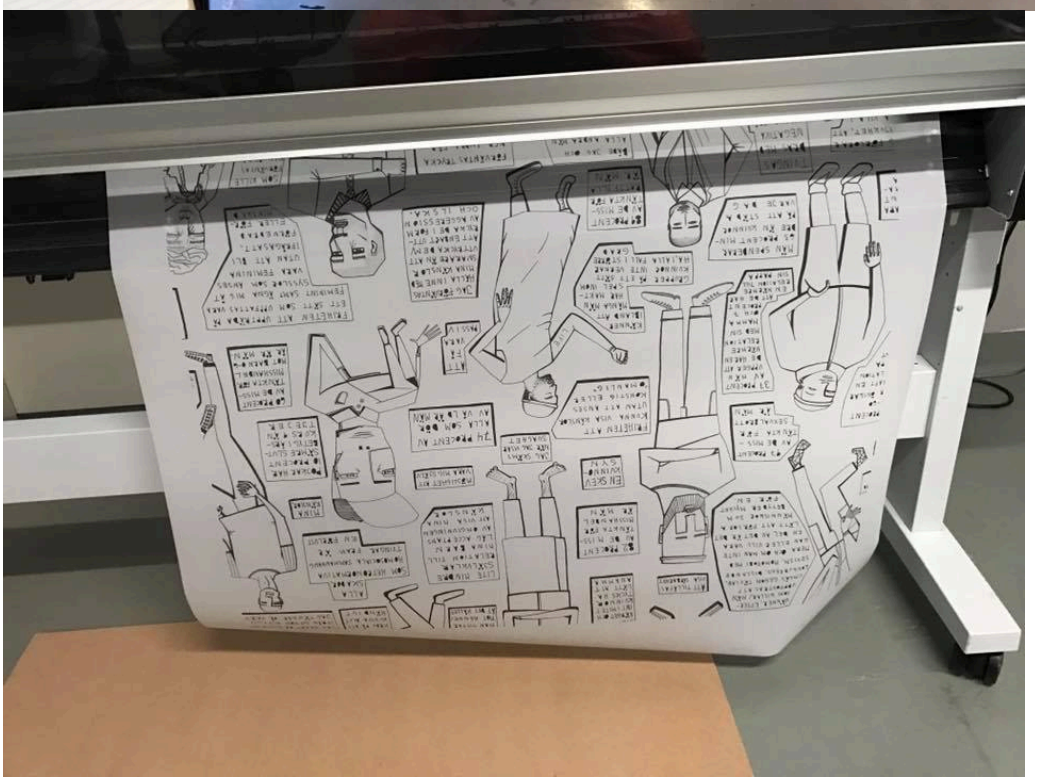

SKRIVER UT ORIGINAL.

BESKIKTAR RAM
MED EMULUTION.

PRECISERAR
OGINALET PÅ
RAMEN.

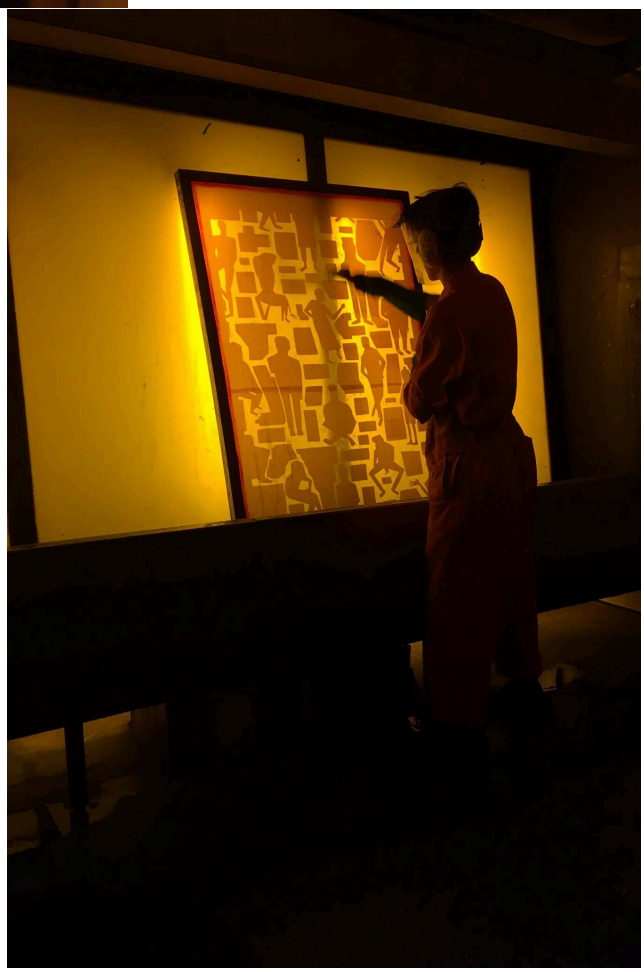

BLÅ GRUND FÖR ATT BLÅ ÄR MANLIGT KODAT IDAG OCH FÖR ATT DET ÄR EN UTAV DE VANLIGASTE STARKARE FÄRGERNA PÅ HERRAVLDENINGEN I KLÄDBUTIKER. ROSA INSLAG FÖR ATT DET ÄR EN FÄRG SOM IDAG ÄR FEMININT KODAD OCH GULT FÖR ATT DET FÖR MÅNGA ÄR EN KÖNSNEUTRAL FÄRG.

BELYSER OCH SKÖLJER AV SÅ ATT MITT MÖNSTER KOMMER FRAM. VARJE FÄRG KRÄVER EN RAM.

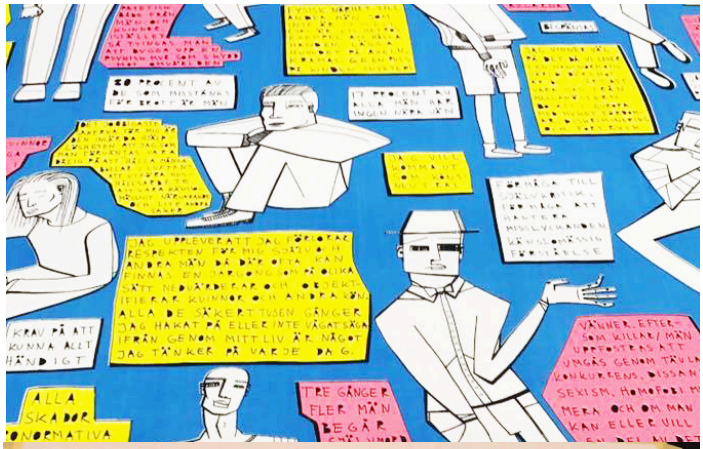

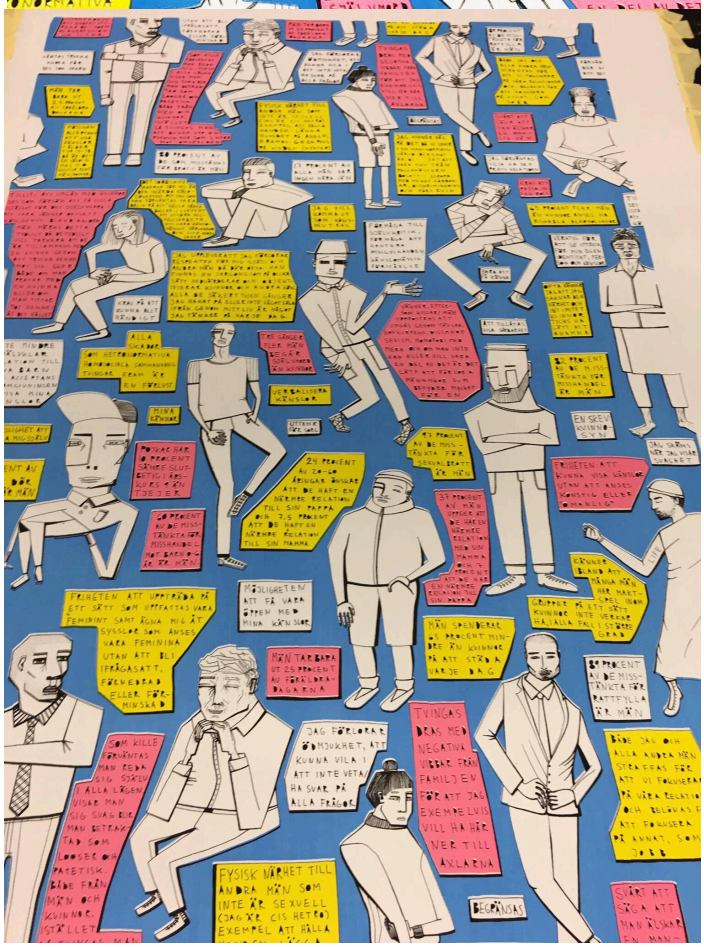

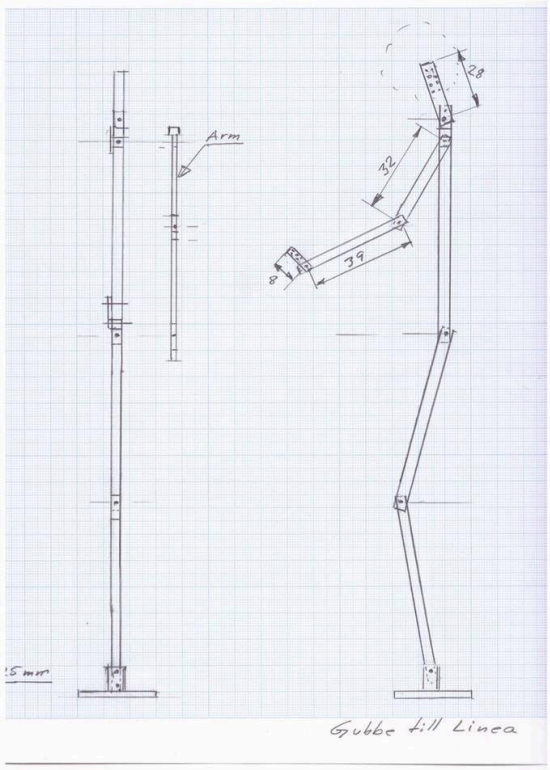

KONTAKTAR SVANTE FRID SOM SKALL GÖRA METALLSTOMMEN. VI SKISSAR PÅ HUR STOMMEN SKALL VAR. HAN SKICKAR TILLBAKA RITNING MED UTRÄKNING.

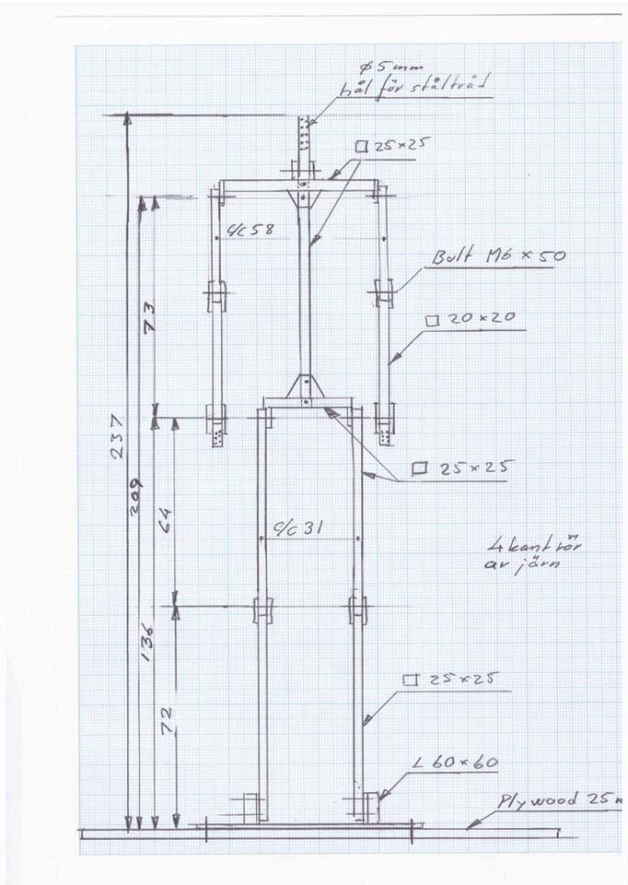

METALLSTOMME KLAR. TEXTIL FIGUR KONSTRUKTION PÅBÖRJAD.

KROPPENS KONSTRUKTION KLAR. NÅLAR UPP PÅ METALLSTOMMEN. KROPPEN BESTÅR AV TYG OCH VADD.

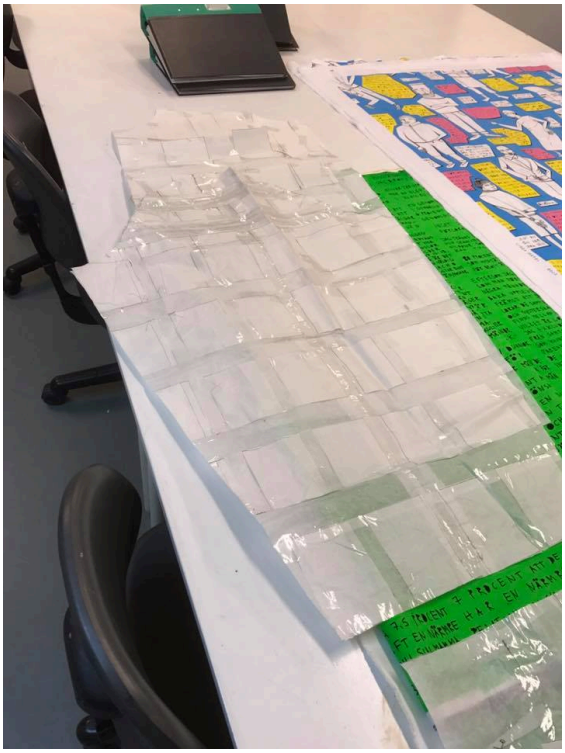

KONSTRUKTION AV SKJORTAN
OCH BYXORNA PÅBÖRJAD.

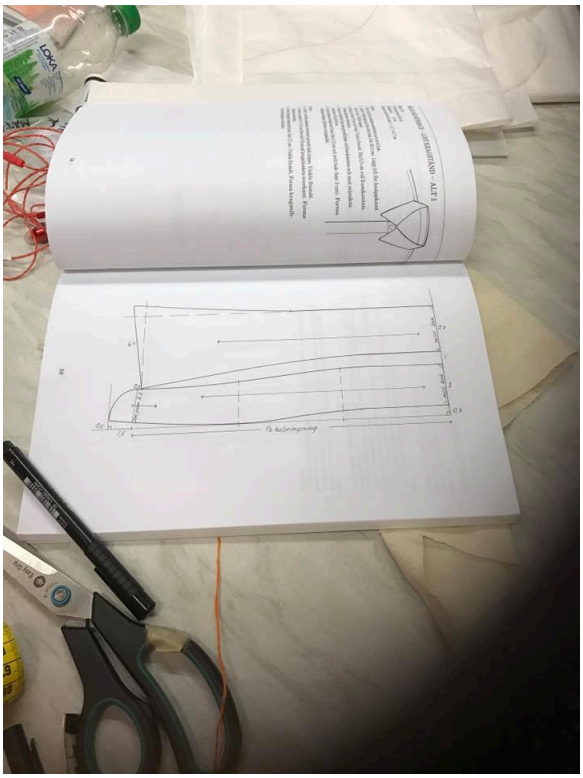

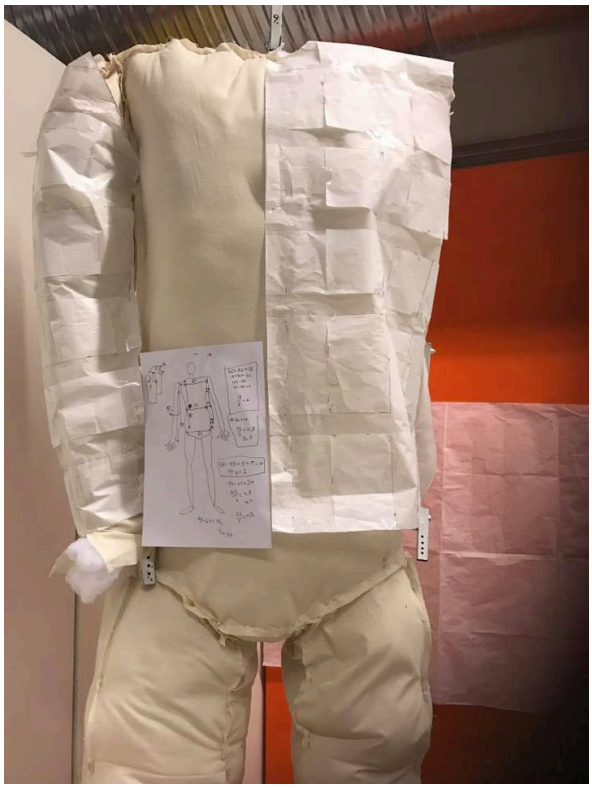

TOILE PÅ PLAGGET.
TESTAR OCH JUSTERAR.

80 PROCENT AV

SVINEVIT HAR FÅTT ALLA TYGER OCH MÖNSTER OCH SYR SKJORTAN OCH BYXORNA I UPPDRAG FRÅN MIG.

LJUDINSPELNING TILL LJUDVERK PÅBÖRJAD. LJUDSKISSAR. SAMLAR MASSA OLIKA LJUD, UPPLÄSNING AV TEXTER OCH SAMTAL FÖR ATT SEDAN LÄGGA IHOP OCH SKAPA ETT VERK.

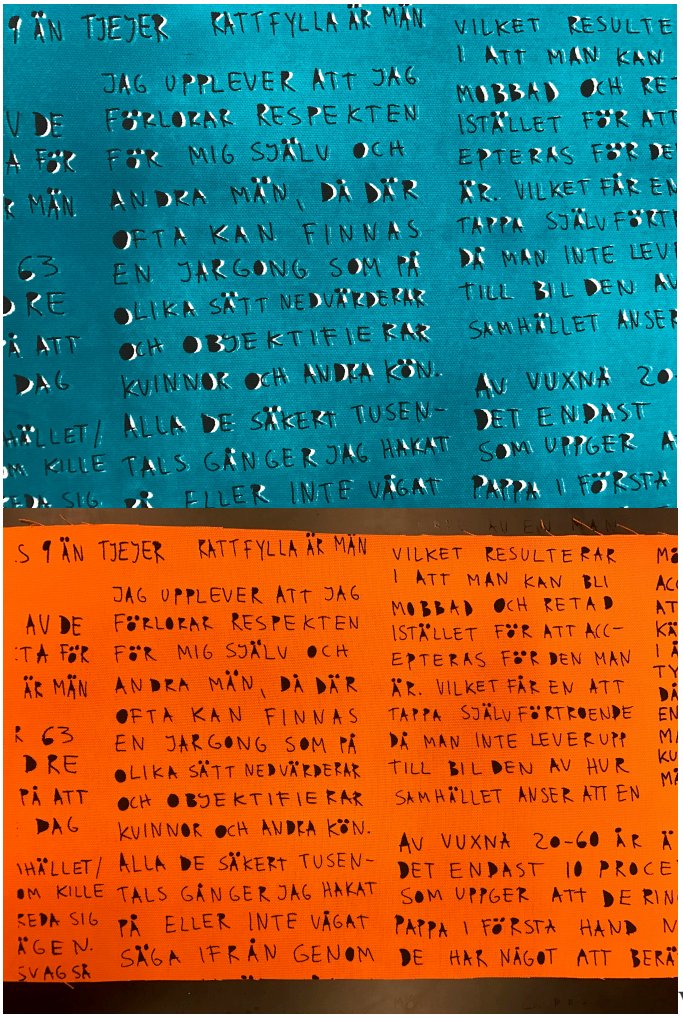

VARIANTER PÅ BYXAN.

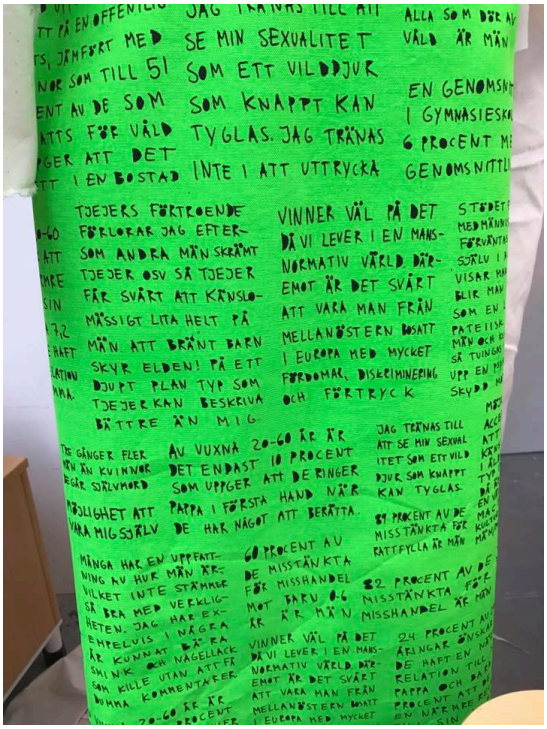

DET BLIR GRÖNT. EN SKRIKGRÖN FÖR ATT LEKA MED ATT GRÖN OFTA SES SOM EN LUGN OCH NARURLIG FÄRG.

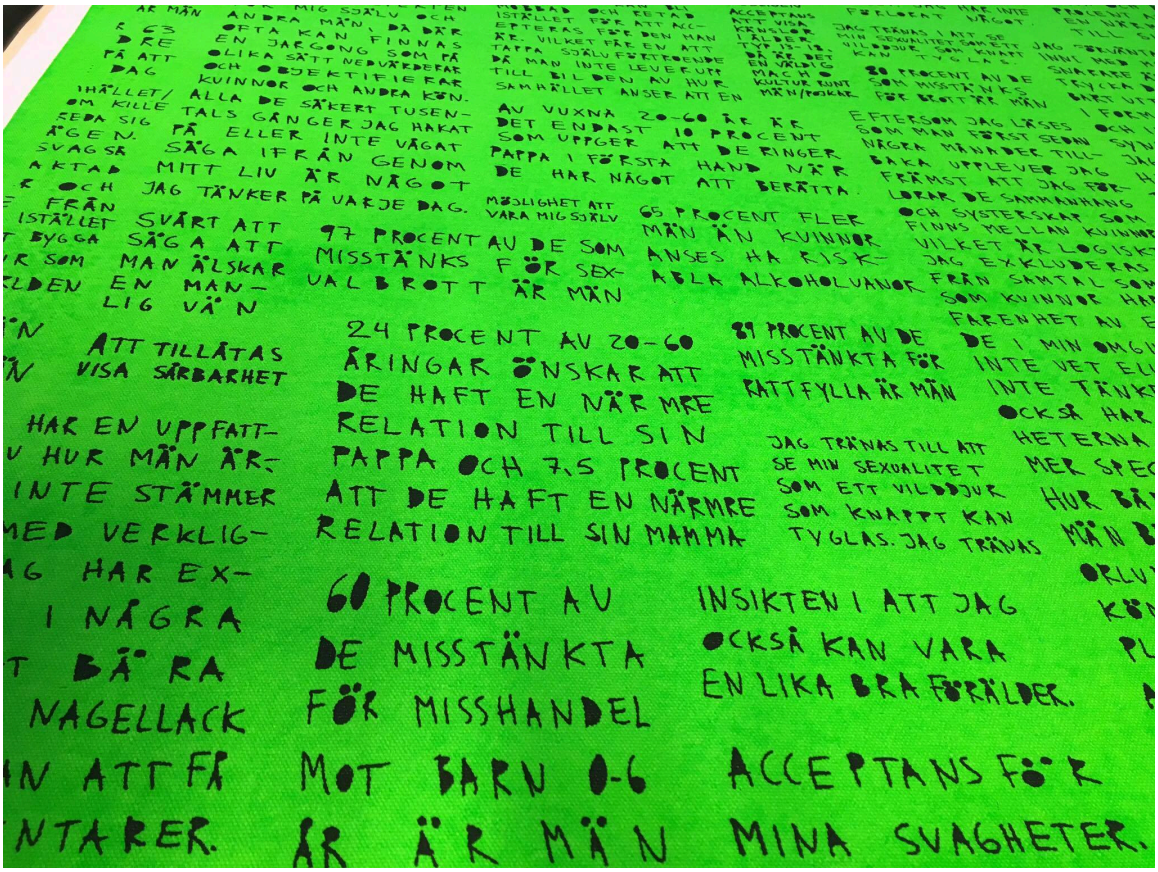

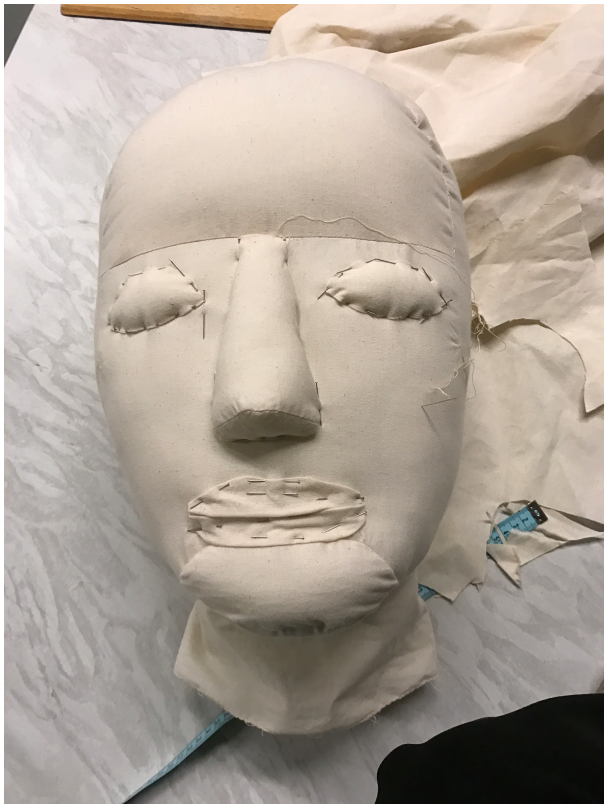

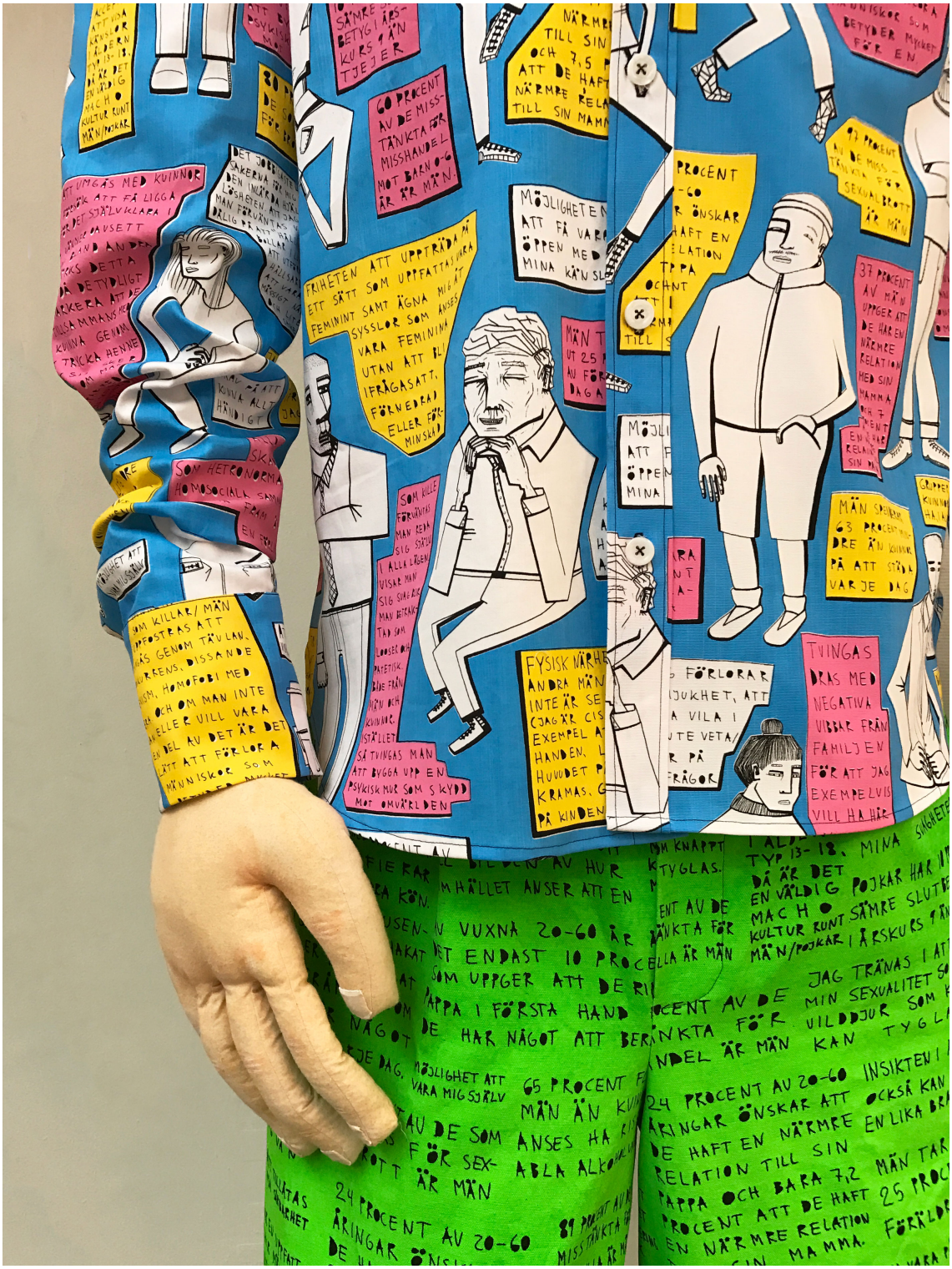
60 PROCENT AV DE MISSTÄNKTA FÖR MISSHANDEL MOT BARN 0-6 ÅR ÄR MÄN.
FRIHETEN ATT UPPTRÄDA PÅ ETT SÄTT SOM UPPFATTAS VARA FEMININT SAMT ÄGNA MIG ÅT SYSSLOR SOM ANSES VARA FEMININA UTAN ATT BLI IFRÅGASATT, FÖLNEDRAD ELLER FÖRMINSKAD
MÖJLIGHETEN ATT FÅ VARA ÖPPEN MED MINA KÄNSLOR
FYSISK NÄRHET ANDRA MÄN INTE ÄR SE JAG ÄR CIS EXEMPEL A HANDEN, HUVUDET P KRAMAS, G PÅ KINDEN
TVINGAS BRAS MED NEGATIVA VIBBAR FRÅN FAMILJEN FÖR ATT JAG EXEMPELVIS VILL HA HÅR
37 PROCENT AV MÄN UPPGER ATT DE HAR EN NÄRMARE RELATION MED SIN MAMMA
MÄN SPENDERAR 63 PROCENT MER ÄN KVINNOR PÅ ATT STÄDA VARJE DAG
SOM HETERONORMA HOMOSOCIALT SAM
SOM KILLAR/MÄN INFOSTRAS ATT GÅ GENOM TÄVLAN. KURRENS, DISSANDE ISM, HOMOFOBI MED OCH OM MAN INTE ELLER VILL VARA EN DEL AV DET ÄR DET ÄTT ATT FÖRLORA MÄNNISKOR SOM
SÅ TVINGAS MAN ATT BYGGA UPP EN PSYKISK MUR SOM SKYDD MOT OMVÄRLDEN
VUXNA 20-60 ÅR ENDAST 10 PROCENT SOM UPPGER ATT DE RI PAPPA I FÖRSTA HAND DE HAR NÅGOT ATT BER
MÖJLIGHET ATT VARA MIG SJÄLV
65 PROCENT MÄN ÄN KV
AU DE SOM ANSES HA FÖR SEX- ABLA ALKO
24 PROCENT AV 20-60 ÅRINGAR ÖNSKAR ATT DE HAFT EN NÄRMRE RELATION TILL SIN PAPPA OCH BARA 7,2 PROCENT ATT DE HAFT EN NÄRMRE RELATION MAMMA.
24 PROCENT AV 20-60 ÅRINGAR ÖNSKAR ATT ÖCKSÅ KAN
TYP 13-18. MINA DÅ ÄR DET EN VÄLDIG POJKAR HAR MAC H KULTUR RUNT SÄMRE SLUT MÄN/POJKAR I ÅRSKURS

SEXISM, HOMOFOBI MED
MERA. OCH OM MAN INTE
KAN ELLER VILL VARA
EN DEL AV DET ÄR DET
LÄTT ATT FÖRLORA
MÄNNISKOR SOM
BETYDER MYCKET
FÖR EN.
VISA SÅRBARHET
82 PROCENT
AV DE MISS-
TÄNKTA FÖR
MISSHANDEL
ÄR MÄN
EN SKEV
KVINNO-
SYN
97 PROCENT
AV DE MISS-
TÄNKTA FÖR
SEXUALBROTT
ÄR MÄN
FRIHETEN ATT
KUNNA VISA KÄNS
UTAN ATT ANSES
KONSTIG ELLER
"OMANLIG"
37 PROCENT
AV MÄN
UPPGER ATT
DE HAR EN
NÄRMRE
RELATION
MED SIN
MAMMA
OCH 7
PROCENT
ATT DE HAR
EN NÄRMRE
RELATION TILL
SIN PAPPA
KÄNNER
IBLAND ATT
MÅNGA MÄN
HAR MAKT-
SPEL INOM
GRUPPER PÅ ETT SÄTT
KVINNOR INTE VERKAR
HA, I ALLA FALL I STÖRRE
GRAD
MÄN SPENDERAR

Vad förlorar du på att vara man/
uppfostras till man?

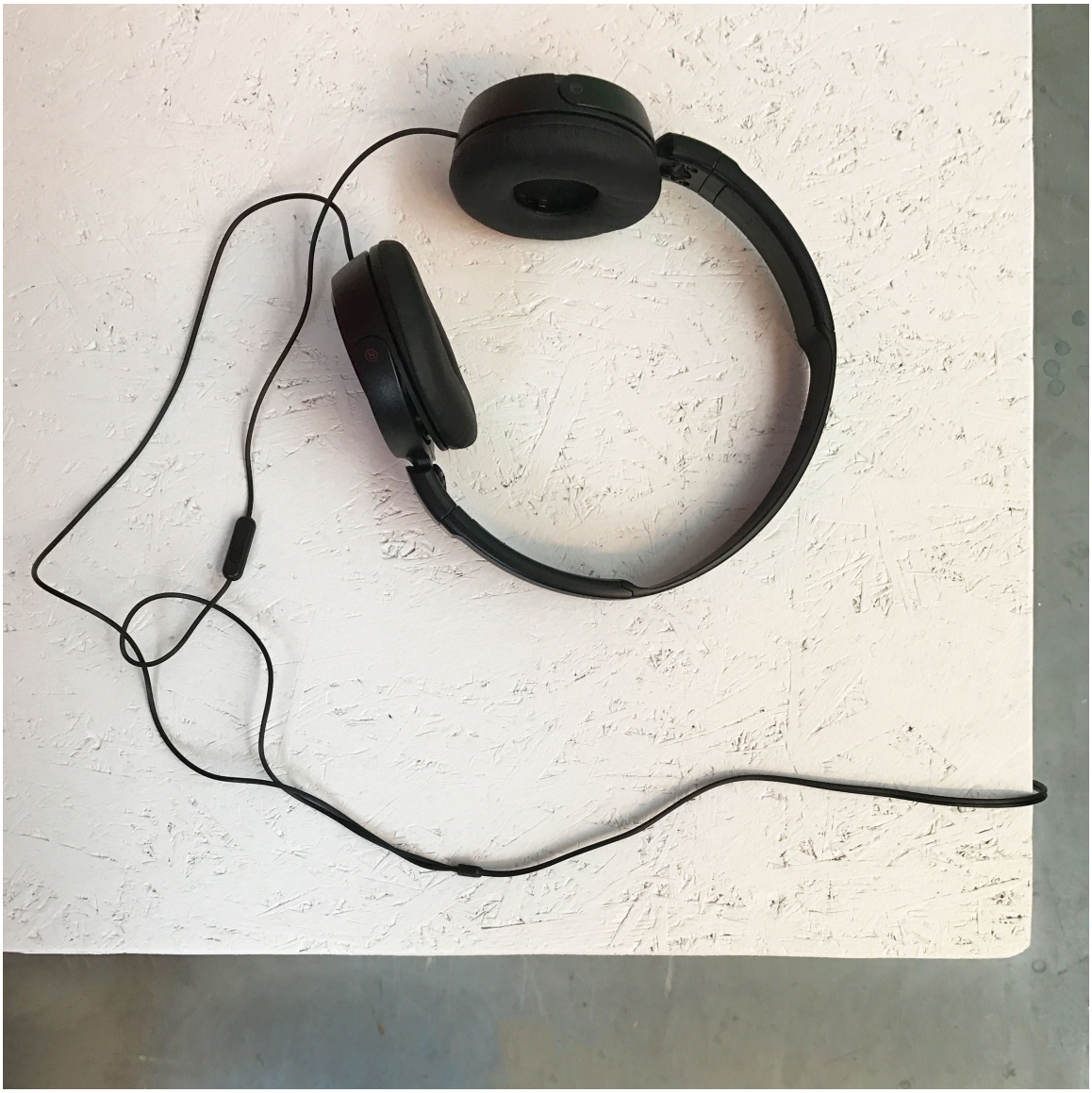

Resultat

Diskussion

Käll- och Litteraturförteckning

Svensson, Birgitta och Waldén, Louise 2005. *Den feminina textilen - makt och mönster*. Stockholm : Nordiska museets förlag.

Ambjörsson, Fanny 2011. *Rosa: den farliga färgen.* Stockholm : Ordfront.

Sveland, Maria 2013. *Hatet: en bok om anti-feminism*. Stockholm : Leopard.

Mendel-Enk, Stephan 2005. *En uppenbar känsla för stil*. Enskede : TPB.

Holmberg, Carin 1999. *Det kallas kärlek*. Göteborg : Anamma.

Marklund, Liza och Snickare, Lotta 2011. *Det finns en särskild plats i helvetet för kvinnor som inte hjälper varandra*. Stockholm : Piratförlaget.

Johan, Ehrenberg 2005 (2007). *Könsbytet*. Stockholm : ETC.

Jörgensdotter, anna och Dahl, Ulrika och Aridad, Samira och Johansson, Anna och Andersson vogel, Maria, 2012. ”Ätstört : En antologi om ätstörningar, fett, mat och makt”. Stockholm : ETC förlag.

Wester, Julia, 2015. ”Hur pedagogernas beröring av barn kan påverka barnens könsroller - en studie om beteendemönster på fritidshemmet”.

Karlsson, Veronica och Sundgren, Veronica. 2008. ”Pedagogers bemötande av flickor och pojkar. En studie om genusförändringar över tid”.

Lundberg, Patrik. 2017:08:28. ”Bli feminist när du får en son - inte en dotter”. Aftonbladet: Kolumn. Kontrollerad 2017:02:20.

Jörhov, Evelina. 2015:09:04. ”Olika beröring skapar tillgängliga flickor och aggressiva pojkar”. Skolvärden: en tidning ur Lärarnas Riksförbund. Kontrollerad 2017:02:20.

Persson, Lisa. 2016:08:01. ”Jag har aldrig pratat om mans-rollen förut”. ETC Tidning. Kontrollerad 2017:02:20.

Östensson, Ida. 2016:11:03. Ida Östensson: ”Patriarkatet drabbar även män". ETC Tidning. Kontrollerad 2017:02:20.

Thornéus, Ebba. 2016:12:30. ”17-åring våldtagen på isstadion i Karlstad”. Aftonbladet: Nyheter. Kontrollerad 2017:02:20.

Magnå, Joakim. 2016:10:04. ”Rullstolsburen kvinna anmälde gruppvåldtäkt”. Aftonbladet: Nyheter. Kontrollerad 2017:02:20.

Nilsson, Christoffer. 2016:10:05. ”Mikael, 41, överfölls brutalt av gäng”. Aftonbladet: Nyheter. Kontrollerad 2017:02:20.

Mårtensson, Ronja. 2016:07:04. ”Kvinnor tjänar fortfarande mindre än män”. DN. Kontrollerad 2017:02:20.

Ossi Carp. 2014:01:18. SCB: ”Långt kvar till jämställdhet”. DN. Kontrollerad 2017:02:20.

Katz, Jackson 2013:02:11. ”Violence against women—it's a men's issue”. TEDx FiDi Women. https://www.youtube.com/watch?v=KTvSfeCRxe8
Kontrollerad 2017:02:20

Statistiska centralbyrån, 2016-07-04. ”Kvinnor har lägre lön, inkomst och pension än män”. http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/levnadsforhallanden/jamstalldhet/jamstalldhetsstatistik/pong/statistiknyhet/pa-tal-om-kvinnor-och-man-2016/
Kontrollerad 2017:02:20

Statistiska centralbyrån, 2016-07-04.”På tal om kvinnor och män - Lathund om jämställdhet 2016”. http://www.scb.se/Statistik/_Publikationer/LE0201_2015B16_BR_X10BR1601.pdf
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2015. Våld och Misshandel. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/vald-och-misshandel.html
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2015. ”Mord och dråp”. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/mord-och-drap.html.
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2015. ”Våldtäkt och sexualbrott”. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/valdtakt-och-sexualbrott.html.
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2014. ”Våld i nära relationer”. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/vald-i-nara-relationer.html.
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2015. ”Barnmisshandel”. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/barnmisshandel.html
Kontrollerad 2017:02:20

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, 2015. ”Hatbrott”. https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/hatbrott.html.
Kontrollerad 2017:02:20

Skolverket, 2012. ”Betygsgapet mellan flickor och pojkar förstoras”. http://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/nyhetsarkiv/nyheter-2012/betygsgapet-mellan-flickor-och-pojkar-forstoras-1.185599.
Kontrollerad 2017:02:20

Skolverket, 2011. Är pojkar sämre på att läsa än flickor.
http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/spraklig-kompetens/tema-las-och-skrivinlarning/ar-pojkar-samre-pa-att-lasa-an-flickor-1.157450
Kontrollerad 2017:02:20

Skolverket, 2016. Pojkar tar fortfarande mer plats än flickor i klassrummet.
http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/amnen-omraden/no-amnen/undervisning/pojkar-tar-fortfarande-mer-plats-an-flickor-i-klassrummet-1.252624
Kontrollerad 2017:02:20

Försäkringskassan, 2016. Närhetsbarometern: Resultatrapport.
https://www.forsakringskassan.se/wps/wcm/connect/0e17df5b-4774-4d14-8b55-83b05050390a/mamma-fore.pappa_forsakringskassan-narhetsbarometern.rapport.pdf?MOD=AJPERES&CVID=
Kontrollerad 2017:02:20

Thomas, Amber, 2016. Gender Equality and Dialogue in 2016's Highest Grossing Films.
https://proquestionasker.github.io/projects/MovieDialogueInteractive/.
Kontrollerad 2017:02:20

Statistiska Centralbyrån, 2015. Nästan 300 000 ensamma i Sverige. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Nastan-300-000-ensamma-i-Sverige/
Kontrollerad 2017:02:20

Make Equal.
http://makeequal.se/om-oss/
Kontrollerad 2017:02:20

Fatta man.
http://fatta.nu/fatta-man/
Kontrollerad 2017:02:20